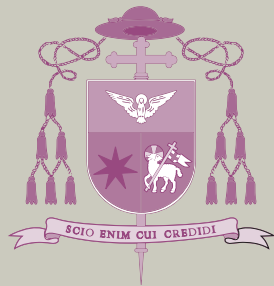

Butlletí

BISBAT DE TERRASSA

Maig-Juny 2023

Butlletí del Bisbat de Terrassa

Núm. 42 (2023) III

30 de juny

Redacció i administració:

Bisbat de Terrassa. Mitjans de Comunicació Social
c/ Vinyals 47-49, 08221 Terrassa - Tel. 93 733 71 20; Fax 93 733 70 95
A/e: bisbatdeterrassa@bisbatdeterrassa.org

Església Diocesana

Bisbe diocesà

Cartes dominicals

El mes de Maria (7 de maig de 2023)

Cada any, en arribar al mes de maig, els nostres cors es giren cap una figura entranyable de la nostra fe, Maria, la Mare de Jesús, la Mare de Déu. És una tradició antiga, que ve de lluny, des de l'Edat Mitjana, dedicar-li aquest mes per a tenir-la especialment present a les nostres vides.

És una tradició antiga i arrelada en la vida del poble fidel que, enmig dels neguits de cada dia, enmig de les dificultats de la vida, experimenta la protecció d'aquesta mare que ens mira i ens estima.

No es tracta, de cap manera, d'un símbol, no és un mite o la projecció de la necessitat d'una mare. És una persona real, una mare real, la Mare de Jesús, que pel fet de ser Ell el Fill Etern de Déu, ens porta en el seu cor des de tota l'eternitat, i també, és clar, en la seva encarnació en Maria.

En el disseny de Déu, en seu projecte d'amor, des de sempre, quan va crear els éssers humans, quan es va fer home en Maria per salvar-nos, ens ha portat sempre en la seva ment i en el seu cor, des de tota l'eternitat ens coneix i ens estima.

Potser actualment s'hagi diluït una mica aquesta tradició en aquest mes que anomenem també com "el mes de les flors", i no només perquè coincideix amb la primavera sinó perquè se'ns convida a oferir a Maria com a mare nostra les flors, l'obsequi de les nostres bones obres i els nostres detalls d'amor a Déu i als germans.

Penso que els que hem estat fets fills de Déu pel baptisme, som cridats a viure una especial relació amb la Mare de Jesús, la Mare de Déu. El que anomenem "devoció" ha de ser l'expressió del nostre cor de fills envers Maria, la mateixa Mare de Jesús. La devoció a Maria s'ha anat estenent i adaptant als diversos llocs del món, a través del temps, però sempre és manifestació d'aquest cor de fills envers la que és també la nostra Mare.

Aquesta expressió d'amor a la Mare de Déu, i d'Ella a nosaltres com a Mare de l'Església i mare nostra, és universal, com també ho és la de totes les mares als seus fills. El Sant Rosari, les jaculatòries i tants altres actes de pietat que es viuen a tot el món són expressió d'un mateix sentiment i d'una mateixa convicció de tenir-la com a mare.

Recentment hem viscut dos moments especialment significatius de la devoció del poble fidel a la Mare de Déu. Em refereixo a la col·locació d'una imatge de la Mare de Déu de Montserrat en un carrer cèntric de la ciutat de Terrassa i a l'entronització d'una altra imatge de la Mare de Déu de la Salut a la Catedral Basílica de la nostra diòcesi.

Visquem doncs, aprofitem aquest mes per apropar-nos més a Maria i experimentarem el seu ajut i la seva protecció de mare en el nostre camí com a deixebles del seu Fill.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

“Em comprometo” (14 de maig de 2023)

Aquesta és una expressió que amb prou feines s'entén avui dia. I, lògicament, encara menys s'accepta. No s'entén que s'hagi de prendre un compromís per tota la vida, passi el que passi. En el matrimoni per exemple es pren un compromís així, “en la prosperitat i en la adversitat, en la salut i en la malaltia... tota la vida” es diu, i així es manifesta i es respon: “Sí, ho vull”, diuen els nuvis, i certament ho diuen convençuts i de bona fe. Però alguna cosa ha canviat en la societat perquè en el fons moltes vegades el que s'està realment dient és “ho vull, mentre duri la situació aquesta, mentre sigui feliç o el que visc em faci feliç”.

Si no és així no s'entén que hi hagi un tant per cent tan elevat de parelles que es trenquen i se separen poc temps després de prendre aquell compromís o uns quants anys després, quan la perspectiva de vida ha canviat, quan es veuen les coses diferents, quan m'il·lusio amb una vida diferent, amb una felicitat que imagino que trobaré si dono aquell pas, si arriba aquell fet a la meva vida.

Però en realitat sovint és una il·lusió, és a dir, la projecció d'un desig de felicitat que no existeix en aquest món, perquè mai la trobarem, la felicitat perfecta, aquí a la terra. La felicitat és un objectiu que s'ha de construir cada dia, i moltes vegades amb renúncies i partint de zero.

L'exemple de parelles i matrimonis que es trenquen és un, però, en realitat aquesta manera de pensar, de plantejar la vida, afecta a totes les nostres relacions i a moltes decisions importants de la vida. “Em comprometo, però per un temps, per un objectiu concret, per ajudar en un moment o situació determinada”. Sí, però per sempre?

En el cas dels sacraments com el baptisme, la confirmació, el matrimoni o l'ordenació sacerdotal, de vegades s'oblida que el compromís està fet amb el Senyor. El poble d'Israel es comprometia en l'Aliança que Déu li ofería però fàcilment se n'oblidava. A nosaltres ens passa mes o menys el mateix. Un sacerdot pot tenir el desig sincer d'entregar-se del tot a Déu, de donar-se del tot als germans. Imagina que hi trobarà la felicitat, i és veritat, encara que de vegades la felicitat que imaginava no és la que hom troba en la realitat, la felicitat químicament pura no existeix en aquest món. Perquè la felicitat és donar-se i això costa, renunciar sempre costa, estimar sempre o moltes vegades fa patir. I l'autèntica felicitat només es troba fent feliços els altres.

Potser hem de revisar els nostres criteris, la nostra manera de pensar i d'entendre la vida, la fe, el servei, el matrimoni, el sacerdoci. Això és el que s'anomena conversió. Els antics en deien “metanoia” que vol dir precisament això, canviar de manera de pensar. A vegades és més fàcil canviar unes coses per altres que no pas canviar de pensaments i de sentiments. Però aquesta és la crida de l'evangeli si volem ser fidels a l'aliança amb Déu, al compromís que ens durà a l'autèntica felicitat.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Mirant al cel (21 de maig de 2023)

No és habitual avui dia, enmig del tràfec de la vida actual, enmig de les presses, de les distraccions o dels sorolls en què vivim immersos, mirar cap al cel; i no ho és, especialment per els que vivim a les ciutats o pobles grans, no és habitual això de mirar al cel, alçar els ulls enlaire i contemplar el cel.

Però tots, quan ho fem, ens sentim impregnats d'un sentiment d'admiració. La seva immensitat, la seva bellesa, la suavitat, la varietat de tonalitats del seu color blau, la varietat dels núvols que formen figures capritxoses, ens causa admiració.

I és que mirar el cel ens eleva l'esperit, omple els nostres desitjos d'immensitat, de bellesa i de pau. I una cosa encara menys habitual avui, de vegades ens fa pensar en el més enllà. Més enllà del que veiem aquí a la terra, més enllà del que capten els nostres sentits. No oblidem que Jesús també ens va ensenyar a adreçar-nos a Déu dient: "Pare nostre que esteu en el cel..." (Mt 6, 9).

Celebrem avui la solemnitat de l'Ascensió del Senyor. Llegim en el llibre dels Fets dels Apòstols que « Quan hagué dit això s'enlairà davant d'ells, i un núvol se l'endugué, i el perderen de vista. Encara s'estaven mirant al cel com ell se n'anava, quan es presentaren dos homes vestits de blanc, que els digueren: «Homes de Galilea, per què us esteu mirant al cel? Aquest Jesús que ha estat endut d'entre vosaltres cap al cel, tornarà de la manera com vosaltres acabeu de contemplar que se n'anava al cel» (Fets 1,9-11).

Aquesta festa d'avui ens recorda que Jesús, el Fill de Déu, va venir al món fet home per tornar un dia al seu Pare com a Fill de Déu i com a home, i per a portar-nos a nosaltres amb Ell. Els apòstols, mirant al cel veien com se n'anava; nosaltres mirem molt a la terra, i no hi pensem gaire, ni en parlem gaire del cel. No pensem gaire que aquí tot és fugisser i transitori. Que Ell, Jesús, va tornar al cel perquè nosaltres també puguem anar-hi per estar amb Ell.

A l'evangeli de Sant Joan Jesús afirma: "A casa del meu Pare hi ha lloc per a tots: si no n'hi hagués, us podria dir que vaig a preparar-vos estada? I quan hauré anat a preparar-vos-la, tornaré i us prendré a casa meva, perquè també vosaltres visqueu allà on jo estic" (Jn 14, 2-3).

Segur que ens farà bé pensar que aquest món no és el nostre destí definitiu, i pensar més sovint en el cel per relativitzar els nostres problemes, les rivalitats i les divisions d'aquí a la terra. No ens anirà malament recordar que Jesús ha pujat al cel perquè nosaltres puguem viure un dia allà amb ell. Si és que hi volem anar, és clar, perquè, això, depèn de nosaltres.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

L'Esperit Sant, l'Esperit evangelitzador (28 de maig de 2023)

Al llarg d'aquests darrers dos mesos he tingut diverses reunions, una amb preveres i diaques, i una altra amb el Consell Pastoral Diocesà, per reflexionar sobre la necessitat i la urgència de l'evangelització. I en totes

elles s'ha remarcat la importància de l'Esperit Sant com l'agent principal d'aquesta evangelització que també el papa Francesc ens demana avui, com a església en sortida, a l'encontre de cada persona, per oferir-li el millor que tenim, Jesucrist, el seu amor i la seva misericòrdia. Perquè aquesta és la missió que ha encomanat a la seva Església.

Avui celebrem la Pentecosta, i a la celebració de l'Eucaristia, llegim a la primera lectura el relat dels Fets dels Apòstols, sobre la vinguda de l'Esperit Sant als apòstols i a Maria, la Mare de Jesús. Un text que ens ha d'ajudar a tots nosaltres que som els continuadors d'aquells primers deixebles per anunciar al món les meravelles de Déu.

L'Esperit Sant, l'Esperit de Jesús, transforma aquells primers deixebles i els capacita per ser veritables deixebles missioners. Ells abandonen la seva comoditat a dins el cenacle, per sortir i expressar-se davant els altres de tal manera que tots podien entendre'ls en les seves pròpies llengües. És l'Esperit que transforma aquells homes, plens de por, en veritables anunciadors de l'Evangelí, sense por a les conseqüències que els puguin sobrevenir. I ells es deixen guiar per l'Esperit Sant, que aleshores pot obrar meravelles, pot obrir el cor de les persones per escoltar les grandeses de Déu i convertir-se.

En la meua homilia d'inici de ministeri vaig voler remarcar la prioritat i la urgència de l'evangelització, i us convidava a tots a treballar en aquesta tasca. Però primer ens hem de deixar convertir i omplir de l'Esperit Sant, del seu amor, per poder-lo després anunciar i compartir amb els altres. És el mateix Esperit que hem rebut nosaltres en el baptisme en un primer moment i que, en la Confirmació, se'ns ha donat en plenitud. Avui és un dia, doncs, per demanar especialment, que l'Esperit Sant ens ompli amb el seu amor, amb el seu foc evangelitzador, per tal d'experimentar-lo, de viure'l en el nostre interior i anunciar-lo al nostre món.

En el llibre dels Fets dels Apòstols també es recorda que juntament amb els apòstols, tot pregant i esperant la vinguda de l'Esperit Sant, hi havia Maria, la Mare de Jesús. A ella ens encomanem especialment perquè ens ajudi en aquesta tasca missionera de la qual participem des del nostre baptisme.

El papa Francesc, a més, encomana a la Mare de Déu, la seva protecció i ajut pel proper Sínode de Bisbes que tindrà lloc a la tardor d'aquest any a Roma, per tractar sobre la sinodalitat. Precisament ens convoca a tots el proper dia 31 de maig, festa de la Visitació, a pregar com a Església

pels fruits de l'Assemblea Sinodal. A les parròquies, comunitats i grups de la diòcesi us convido a pregar especialment aquell dia, com jo mateix faré també. Que la Mare de Déu, l'Estrella de l'Evangelització, ens guïi en aquest apassionant camí d'anunciar i viure l'amor de Déu.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Solemnitat de la Santíssima Trinitat (4 de juny de 2023)

Quan un cristià afirma la seva fe, no n'hi ha prou que digui: “crec en Déu”. Nosaltres, com a cristians, diem: “crec en Déu que és Pare, que és Fill, i que és Esperit Sant”. Perquè aquesta és la revelació que hem rebut d'Ell.

En la narració de la creació que ens transmet el llibre del Gènesi, al començament, després de crear el cel i la terra, com a culminació de la seva obra, digué Déu: “Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres. Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona” (Gen 1,26-27). Però què vol dir “imatge de Déu”? Quina és la imatge de Déu? Com podem conèixer nosaltres la imatge de Déu?

En els Llibres de les Sagrades Escripures llegim que Déu s'escollí un poble per revelar-se a la humanitat, i hi establí una aliança, renovada després en diverses ocasions. I durant segles es va anar manifestant al seu poble i així va anar revelant seva imatge. A la Bíblia trobem un Déu sempre fidel a la seva paraula, a la seva aliança, un Déu que és bondat i amor. Perquè el més important que ens revelen les Sagrades Escripures és Ell mateix, Déu mateix que es revela.

I encara, com a culminació de la seva revelació va enviar el seu Fill únic, com diu la carta als cristians hebreus: “En moltes ocasions i de moltes maneres, Déu, antigament havia parlat als pares per boca dels profetes; però ara, en aquests dies, que són els definitius, ens ha parlat a nosaltres en la persona del Fill” (Hbr 1,1).

I així, ha estat aquest Fill de Déu, lliurat al món per nosaltres, qui ens ha revelat el misteri més íntim de Déu. El misteri d'un Déu que és amor etern i que ens revela que Ell, Jesús, és el Fill, i que per tant hi ha un Pare, i que hi ha també un Esperit Sant que vol enviar-nos i comunicar-nos.

Aquesta és la imatge de Déu, la que Jesús ens ha revelat. En una ocasió un dels apòstols, Felip, li digué: “Senyor, mostra’ns el Pare, i no ens cal res més. Jesús li respongué: Felip, fa tant de temps que estic amb vosaltres, i encara no em coneixes? Qui m’ha vist a mi, ha vist el Pare. Com pots dir que us mostri el Pare? No creus que jo estic en el Pare i Pare està en mi?” (Jn 14,8-10). “Ell és imatge del Déu invisible” ens diu sant Pau a la carta als cristians de Coloses (Col 1,15). Així, podem conèixer Déu, contemplant Jesús, escoltant-lo, perquè ell és imatge, icona del Déu invisible.

Avui, solemnitat de la Santíssima Trinitat, contemplem aquest misteri que se’ns ha manifestat, que Jesús ha revelat. Perquè si Ell, el Fill, no ens ho hagués dit, mai no l’hauríem conegut. És el misteri d’un Déu que s’ha fet pidolaire del nostre amor, que ens ofereix la seva amistat i ens demana la nostra. Com diu Sant Joan: “Déu estima tant el món, que ha donat el seu fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna” (Jn. 3, 16).

Avui, en aquesta solemnitat de la Santíssima Trinitat, celebrem també la Jornada “Pro orantibus”, és a dir, “per aquells que preguen”, que dediquen tota la seva vida a la pregària, els monjos i monges contemplatius. És un dia per agrair, per pregar i per tenir present la vocació d’aquells germans que dediquen tota la seva vida, tota, a la contemplació d’aquest misteri de Déu que és Pare, Fill i Esperit Sant, a lloar-lo i a intercedir per tots nosaltres.

Donem gràcies a Déu que ens ha fet conèixer el seu amor, que ens ha revelat el seu misteri com a Pare, Fill i Esperit Sant i preguem per tots aquells que s’han consagrat a Ell, en la vida contemplativa especialment.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Un cos per adorar, un cos per menjar (11 de juny de 2023)

En la narració del llibre del Gènesi, capítol segon, diu la Sagrada Escripura que, després de crear els animals i tots els éssers vius “el Senyor-Déu es digué: “No és bo que l’home estigui sol. Li farà una ajuda que li faci costat” (Gn 2,18). I va crear la dona de la costella que havia pres de l’home”.

Però l’experiència humana ens demostra que no hi ha res que ens pugui fer veritablement costat en el sentit més profund. Perquè tots, en el fons, ens trobem sols amb nosaltres mateixos. Sols venim al món i sols morim,

i sovint experimentem aquesta buidor moltes vegades, aquesta soledat, al llarg de la vida. Tenim l'experiència que res, absolutament res, d'aquest món no pot omplir de debò els nostres cors.

Però Déu creador, que és Pare bo, ha pensat en tot, ha pensat en nosaltres i ha actuat per nosaltres. I en el projecte de salvació dels homes que estima ha inclòs venir al món, fer-se home ell mateix per dur a terme el seu pla i perquè nosaltres els homes tinguéssim una ajuda que de debò ens faci costat, una ajuda que ens ompli, que ens pugui omplir el cor del tot.

I per això ha pres un cos com el nostre i, sense deixar de ser Déu, s'ha fet home per salvar-nos i també per omplir totes les nostres ànsies de plenitud, d'afecte, d'amor. Pot fer-ho i ho fa perquè és Déu.

Jesús, nascut de Maria Verge, amb un cos humà com el nostre, Ell és la nostra plenitud, Ell és el nostre veritable complement, el que necessitàvem per omplir totes les nostres ànsies i anhels de plenitud.

Avui, solemnitat del Cos i la Sang de Crist, dediquem aquest dia a celebrar l'amor de Déu que se'ns ha manifestat en el seu Fill fet home com nosaltres. El seu Fill encarnat per obra de l' Esperit Sant, nascut de Maria Verge, que per nosaltres morí en una creu i que ressuscità, i viu eternament a la dreta del Pare, amb Ell. Però que continua amb nosaltres, que ha volgut continuar amb nosaltres, ha volgut quedar-se amb nosaltres com una prova màxima i definitiva d'amor. Quedar-se per sempre amb nosaltres: "Jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món" (Mt 28,20).

S'ha quedat amb nosaltres per fer-nos costat en la vida i per ser el nostre aliment: «Us ho dic amb tota veritat: Si no mengeu la carn del Fill de l'home i no beveu la seva sang, no podeu tenir vida en vosaltres. Qui menja la meva carn i beu la meva sang té vida eterna, i jo el ressuscitaré el darrer dia. Ben cert: la meva carn és un veritable menjar, i la meva sang és una veritable beguda. Qui menja la meva carn i beu la meva sang està en mi i jo en ell. A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi. (Jn 6,53-57).

En aquesta festa del "Corpus", del Cos i la Sang de Crist, se'ns convida a lloar Déu i agrair aquest misteri de l'Eucaristia, contemplant la immensitat del seu amor en el Cos i la Sang de Crist, és a dir, en el Fill estimat de Déu, que és veritable Déu i veritable home, Jesús, ara ressuscitat, que ha volgut quedar-se amb nosaltres.

Però no oblidem que l'objectiu d'aquest misteri de la Eucaristia no és només lloar-lo, adorar-lo, venerar-lo, encara que això és també necessari. L'objectiu, en el projecte d'amor de Déu és la Comunió, o sigui, rebre'l, menjar el seu Cos i la seva seva Sang en la celebració de la Santa Missa, per arribar a ser transformats en Ell, consagrats en Ell també nosaltres, com el pa.

Per això també ens diu: “Jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi”. (Jn 6,57), que en realitat significa que viurà a través de mi, perquè estem cridats a viure amb Ell i a través d'Ell. Sant Pau en tenia consciència ben clara: “Ja no soc jo qui visc, és Crist qui viu en mi” (Ga 2,20).

Que sigui lloat el Santíssim Sagrament de l'altar!

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

El conflicte (18 de juny de 2023)

Des que existim els homes sobre la terra, des del principi, hem hagut d'aprendre a afrontar les dificultats i a gestionar els conflictes. La vida humana s'enfronta contínuament a aquesta mena de situacions i, diuen, que ha sigut precisament per això que l'ésser humà ha anat progressant, i s'ha anat desenvolupant l'enginy, la intel·ligència i, per tant, la tècnica i la ciència també.

Per experiència sabem que hi ha diversos tipus de conflictes a la vida. Uns són produïts per la naturalesa externa a nosaltres: desastres naturals, inundacions, grans incendis, accidents imprevistos. Uns altres els que venen de la pròpia limitació de la nostra naturalesa i condició humana, com per exemple les malalties. I, encara, uns altres són els que fem sorgir o creem els homes a partir de les maneres diverses de pensar, de criteris i de sensibilitats. Són els provoquem nosaltres mateixos amb els enfrontaments, les divisions sovint en la pròpia família, les guerres i violències de tota mena. I aquí caldria afegir també les divisions i trencaments en els propis cors, dins de nosaltres mateixos. I és sobre aquests darrers tipus de conflictes que voldria reflexionar avui.

Davant les dificultats i conflictes de la naturalesa, i en part gràcies a ells i a la capacitat humana de treure'n profit, de d'exercitar la intel·ligència, els

éssers humans hem anat avançant en el camp de la tècnica i la ciència, perfeccionant eines i tècniques, aprofundint en coneixements mèdics i científics de tots tipus.

Malauradament però no hem fet el mateix pel que fa als enfrontaments entre persones i els conflictes derivats de les relacions humanes. Aquí, en aquest tema, i des d'aquella enveja que va dur Caïn a matar el seu germà Abel i fins ara, les guerres no han parat ni un moment, ocasionant patiments físics i morals en la humanitat, entre els homes i dones germans nostres, i moltes vegades especialment en els més innocents, els més dèbils, els més vulnerables.

Però, ¿a què es incapacitat de les persones de resistir a la temptació de la violència, de l'abús de poder, de l'ànima de domini a costa de prescindir dels altres, sense que importi gens fer-los mal, sense que res importin els seus sofriments? No és fàcil la resposta a aquesta pregunta, i ens porta al misteri de la llibertat de l'home perquè Déu ens ha donat la llibertat per a fer el bé però nosaltres preferim moltes vegades escollir el mal.

Hem de conèixer que Déu creador, que és infinitament misericordiós, ha decidit intervenir en la vida humana i ho ha fet escollint el camí de fer-se home ell mateix per compartir la nostra vida humana i ensenyar-nos el camí de la salvació, per salvar-nos de nosaltres mateixos donant la seva vida.

Així doncs, el camí per solucionar el conflicte humà passa per mirar Déu, fixar-nos en com ell ha solucionat el conflicte que tenia amb les seves creatures. El camí passa per posar en pràctica la seva paraula, el seu missatge: "Aquest és el meu manament, que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat" (Jn 15,12).

Comencem nosaltres a fer-ho realitat, provem cada dia aquest programa de Jesús, assagem d'estimar allí on ens trobem amb dificultat amb un germà. "On no hi ha amor, posa-hi amor i hi trobaràs amor", diu sant Joan de la Creu. Si hem avançat tant en la tècnica i la ciència, perquè no podem avançar també en la convivència i la pau? Si jo avui soc una mica millor, el món també serà avui una mica millor.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

La por (25 de juny de 2023)

«No tingueu por dels homes. No hi ha cap secret que tard o d'hora no sigui revelat; no hi ha res amagat que tard o d'hora no sigui conegut” llegim a l'evangeli d'aquest diumenge (Mt 10,26).

Tots tenim pors. Però, ens podem preguntar per què? De de què tenim por? És bo o és dolent tenir por? Diuen els entesos que la por és una emoció, una de les emocions bàsiques dels éssers humans, com poden ser també la ira, l'alegria, el fàstic, la tristesa i altres. Forma part de les reaccions que tenim en comú amb la resta dels éssers vius.

En principi no és dolent tenir por, perquè aquesta emoció manté alerta davant de possibles perills, però pot arribar a ser un sentiment molt negatiu i dolorós quan es converteix en una obsessió, en un no viure, com diem de vegades. Tots hem tingut alguna vegada l'experiència de la por. Els infants tenen por a la foscor o a estar sols, els adults tenim altres pors com pot ser la por al futur, a perdre la salut, a ser rebutjat pels altres, a no ser acceptats.

En fi, hi hauria una llarga llista de situacions reals o imaginaries que poden produir la reacció o la sensació de la por. Avui, però, voldria reflexionar sobre una por més subtil, amagada, però que ens pot paraitzar en el nostre creixement espiritual com a cristians. Encara que sigui difícil de creure de vegades podem tenir por de Déu. Por que Déu ens demani alguna cosa que no estem disposats a donar-li, o a perdre les nostres seguretats. Hi ha qui té por al càstig, en lloc de penedir-se i demanar humilment perdó a Déu. És quan desconfiem de Déu, de la seva misericòrdia, de la seva omnipotència. Llavors preferim confiar més en nosaltres mateixos, en els nostres criteris i opinions que no pas en Déu i el que Ell ens proposa.

Però la insistència de Jesús en els evangelis és sempre que visquem en pau, que confiem en Ell. Quan anà cap als apòstols caminant sobre les aigües del mar de Tiberiades ells es van espantar, i els va dir: “Coratge! Soc jo. No tingueu por!” (Mt 14, 27). I també quan digué: “Que els vostres cors s'asserenin. Creieu en Déu, creieu també en mi” (Jn 14, 1).

Sant Pau ho recull també dient: «No us inquieteu per res. En tota ocasió acudiu a la pregària i a la súplica i presenteu a Déu les vostres peticions acompanyades d'acció de gràcies” (Fil. 4,6).

Recordem per acabar les paraules del Papa Benet XVI en la seva homilia de la Missa d'inici del seu Pontificat el 19 d'abril de 2005 citant paraules de Sant Joan Pau II: "En aquest moment el meu record torna al 22 d'octubre del 1978, quan el Papa Joan Pau II va iniciar el seu ministeri aquí a la Plaça de Sant Pere. Encara, i contínuament, ressonen a les meves oïdes les paraules seves de llavors: "No tingueu por! Més encara, obriu de bat a bat les portes a Crist!" ... No tingueu por de Crist! Ell no ens pren res, i ho dona tot".

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Activitats del Sr. Bisbe

Mes de maig

- Dia 2: Visites programades
Confirmacions de l'escola La Vall de Sabadell a la Catedral a les 17:30h
- Dia 3: Visites programades
Confirmacions de l'escola La Vall de Sabadell a la Catedral a les 17:30h
- Dia 4: Visites programades
Confirmacions d'universitaris a Universitat Internacional de Catalunya a Sant Cugat a les 18h
- Dia 5: Visites programades
- Dia 6: 2a Trobada diocesana de pastoral familiar al Santuari de Schoenstatt, a Valldoreix, a partir de les 10h
Jornada diocesana de Pastoral Obrera a Santa Rosa de Mollet a partir de les 10h
15è Romiatge diocesà de malalts al Santuari de la Mare de Déu de la Salut, a Sabadell, a les 11h
Confirmacions de joves i adults de les parròquies de la Santa Creu i la Sagrada Família a la parròquia de la Santa Creu de Sabadell a les 20h
- Dia 7: Confirmacions a Sant Esteve de Castellar del Vallès a les 12:15h
- Dia 9: Visites programades
Confirmacions de l'escola La Farga de Mirasol a la Catedral a les 17:30h
- Dia 10: Visites programades
Confirmacions de l'escola La Farga de Mirasol a la Catedral a les 17:30h
- Dia 11: Visites programades

- Dia 12: Pregària a l'Escola de La Salut de Sabadell abans de començar el romiatge al Santuari diocesà a les 9h
 Consell Presbiteral al Bisbat a les 11h
 Celebració de graduació de 2n de Batxillerat a l'escola de La Salut de Sabadell a les 19:30h
- Dia 13: Consell Pastoral Diocesà al Bisbat a les 10h
 Baptismes de Casa Guadalupe a la Catedral a les 17h
 Confirmacions de l'escola Pureza de María a la Catedral a les 20h
- Dia 14: Confirmacions a la parròquia de Sant Llorenç de Terrassa a les 12:30h
- Dia 15: Aplec de la Mare de Déu de la Salut al seu Santuari de Sabadell a les 11:30h
- Dia 16: Reunió de rectors i formadors de Seminaris de Catalunya al Seminari conciliar de Barcelona a les 10h
 Reunió de delegats de pastoral vocacional de Catalunya al Seminari conciliar de Barcelona a les 12h
 Conferiment del ministeri d'acòlit al Seminari diocesà, a Valldoreix, a les 19:30h
- Dia 17: Visites programades
 Pregària per la pau organitzada per Justícia i Pau de Terrassa a la Catedral a les 19h
- Dia 18: Visites programades
- Dia 19: Visites programades
 Escola de pregària per a Joves al Monestir de Sant Cugat del Vallès a les 20h
- Dia 20: Missa i trobada de seminaristes a la Residència sacerdotal de Sant Josep Oriol de Barcelona a les 13h
 Confirmacions a Sant Esteve de Parets del Vallès a les 20h
- Dia 21: Confirmacions de la parròquia de Sant Cebrià a l'església de l'Assumpció, a Valldoreix, a les 20h
- Dia 22: Visites programades
 Trobada de preveres joves al Bisbat a les 11h

Reunió de bisbes de la Província Eclesiàstica de Barcelona, a l'Arquebisbat de Barcelona, a les 17h

Dies 23-24: Reunió de bisbes de la Tarraconense a Loreto (Tarragona)

Dia 25: Visites programades
Reunió telemàtica de la Comissió interdiocesana per al diaconat permanent a les 17h

Dia 26: Visites programades
Trobada d'adolescents a l'Escola de La Salut a les 18h
Missa a l'església de Sant Felip Neri de Gràcia a les 19:30h

Dia 27: Confirmacions a la parròquia de Sant Cristòfol de Lliçà de Vall a les 18h

Dia 28: Processó i missa de Pentecosta al Rocío organitzat per la FECAC a Can Petit (Terrassa) a les 9:30h

Dia 29: Visites programades

Dia 30: Visites programades
Confirmacions de l'escola Viaró a la Catedral a les 17:30h

Dia 31: Visites programades
Confirmacions de l'escola Viaró a la Catedral a les 17:30h
Missa i pregària mariana pel Sínode a la Catedral a les 20h

Mes de juny

Dia 1: Comissió Permanent de Càritas diocesana a Sabadell a les 10 del matí
Visites programades
Trobada telemàtica de la Delegació d'Apostolat Seglar a les 20:30h

Dia 2: Visites programades
Confirmacions a Sant Joan de Matadepera a les 19:30h

Dia 3: Jornada formativa del SIPS a Caixa Fòrum (Barcelona) a les 10h
Confirmacions a Sant Pere de Rubí a les 19:30h

- Dia 4: Confirmacions a Sant Roc de Sabadell a les 12h
Confirmacions al Sant Esperit de Terrassa a les 19h
- Dia 6: Visites programades
Confirmacions del col·legi Europa International School de Sant Cugat del Vallès a la Catedral a les 17:30h
- Dia 7: Consell Diocesà de Càritas al Bisbat a les 12h
Visites programades
Missa amb motiu del 25è aniversari de dedicació de l'església parroquial de Sant Pau de Terrassa a les 19h
- Dia 8: Visites programades
Reunió de la Comissió diocesana per al Sosteniment de l'Església al Bisbat a les 19h
- Dia 9: Visites programades
Reunió amb els arxiprestes al Bisbat a les 11h
Trobada diocesana de catequistes al Santuari de la Mare de Déu de la Salut a les 17:30h
Confirmacions a Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès a les 20h
- Dia 10: Confirmacions a Sant Esteve de Palautordera a les 19h
- Dia 11: Missa i processó de Corpus a la Catedral a les 19h
- Dia 12: Excursió de final de curs del clergat a Solsona a partir de les 11h
- Dia 13: Visites programades
Trobada del clergat de l'arxiprestat de Terrassa a la parròquia de la Santa Creu de Terrassa a les 13h
- Dia 14: Excursió al monestir de Montserrat amb el clergat de la Residència Sacerdotal Sant Josep Oriol de Barcelona
Visites programades
- Dia 15: Jornada plenària del SIPS a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona a les 10h
Trobada de les Càritas diocesanes de la Província Eclesiàstica de Barcelona amb motiu de l'aniversari de la creació dels nous bisbats al Seminari conciliar de Barcelona a les 12h

Visites programades

Missa amb motiu de la restauració de la recuperació de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat a la Catedral a les 20h

Dia 16: Visites programades

Reunió amb els delegats episcopals al Bisbat a les 11h

Missa i dinar de final de curs al Seminari diocesà a les 13:30h

Dia 17: Visites programades

Dies 19-22: Sortida de final de curs del Seminari diocesà a Lourdes (França)

Dia 23: Visites programades

Dia 24: Confirmacions a Santa Maria de Caldes de Montbui a les 20h

Dia 25: Confirmacions a Santa Maria de Palau-Solità a les 12h

Dia 26: Visites programades

Reunió de la Comissió interdiocesana per al diaconat permanent a la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol de Barcelona a les 19:30h

Dia 27: Visites programades

Reunió i trobada de l'arxiprestat de Montseny a Santa Maria de Cardedeu a les 12h

Dia 28: Visites programades

Reunió del Patronat de Sant Josep Oriol a la Residència Sacerdotal de Barcelona a les 11:30h

Dia 29: Missa patronal de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Bigues a les 12h

Dia 30: Trobada de final de curs dels professors de la Fundació Escola i Vida a Can Xammar (L'Ametlla del Vallès) a les 10h

Secretaria General i Cancelleria

Institució d'acòlit

El dimarts 16 de maig a la Capella del Seminari Major Sant Joan Baptista a Valldoreix a les 19.30h Mons. Salvador Cristau Coll instituí acòlit el seminarista:

Javier Bausili Morenza

Comunicacions

A l'atenció dels preveres i diaques de la diòcesi

Terrassa, 22 de maig de 2023

Benvolgut Mn.,

Tal com es va anunciar en el calendari d'aquest curs 2022-2023 i ens va recordar recentment el nostre Bisbe Salvador, el proper dilluns 12 de juny tindrà lloc l'excursió de final de curs del clergat.

Enguany aquesta sortida serà a Solsona. L'horari previst és el següent:

- 11h Ens trobem al Seminari de Solsona.
Allà tindrem un breu esmorzar i pregarem Tèrcia juntament amb el Bisbe de Solsona, Mons. Francesc Conesa, i el clergat solsoní. Ells estaran celebrant una jornada sacerdotal al Seminari.
- 11:45h Visita guiada a la Catedral i el Museu diocesà.
- 14h Dinar al restaurant Hostal Nou (està a 10' de Solsona).
LV-3005, s/n, 25281 Llobera, Lleida.

El dinar tindrà un cost de 15€. Podeu pagar-los per bizum (codi 00023) o en efectiu als responsables de la sortida. El pagament al restaurant el farà el Bisbat.

De cara al transport, podem organitzar-nos per arxiprestats o zones per anar a Solsona. Al restaurant, hi ha una esplanada a prop per aparcar.

Després de dinar, a títol particular, es pot anar al santuari del Miracle, molt a prop del restaurant. Si algú estigués interessat, que avisi per poder contactar amb els monjos i que ens puguin rebre.

Finalment, de cara a l'organització i reserves, recordar-vos que **caldrà que confirmeu la vostra assistència a l'excursió i, especialment, al dinar, abans de dilluns 5 de juny**. Moltes gràcies.

Esperant trobar-vos aquell dia, rebeu una cordial salutació en el Senyor,

Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Cancellier

A l'atenció dels preveres, diaques, delegats i membres dels consells de la diòcesi

Terrassa, 2 de juny de 2023

Benvolguts,

Seguint les directrius del Papa Francesc en la seva Carta Apostòlica *Desiderio desideravi* sobre la formació litúrgica del Poble de Déu, en la qual convida tots els fidels a “formar-se per a la litúrgia i des de la litúrgia” (*Dd* 34), de cara al curs acadèmic vinent, 2023-2024, l'Institut de Litúrgia *ad instar Facultatis* de l'Ateneu Universitari Sant Pacià de Barcelona ofereix una nova titulació canònica oficial: el Batxillerat en Litúrgia.

Es tracta d'un pla de formació litúrgica distribuït en tres anys (Bíblia i Litúrgia; Història i Teologia de la Litúrgia; Art celebratiu) i amb la possibilitat també de matricular-se només als cursos que puguin interessar.

Va destinat especialment als membres dels grups de litúrgia i música de les nostres parròquies, comunitats i moviments, així com a preveres, diaques i laics interessats en la ciència litúrgica.

En vistes a poder coordinar les classes amb altres tasques laborals o d'estudi, els cursos seran dimarts i dijous de 18h a 21h a les aules de l'Institut de Litúrgia (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona) combinades amb algunes tutories telemàtiques.

Pel que fa a les taxes de matriculació, el cost de l'any acadèmic complet és de 900€, mentre el del crèdit ECTS és de 25€, si es fa només alguna assignatura aïllada.

Adjuntem a aquesta carta el díptic informatiu d'aquesta titulació en català i castellà per a poder fer-ne difusió a les parròquies, comunitats i moviments dels quals formeu part.

Rebeu una cordial salutació en el Senyor,

Mn. Eduardo Pire Mayol
Delegat episcopal de Litúrgia

Mn. F. Xavier Aróztegui Trenchs
Sotsdelegat episcopal de Litúrgia

Vida consagrada

En la pau de Crist

La Gna. Rosa Julibert, benedictina, va morir a Barcelona el diumenge 25 de juny als 90 anys d'edat. Va ser priora de la comunitat benedictina del Santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós (1973-2019). Les exèquies es varen celebrar el dilluns dia 26 al Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona. El diumenge dia 2 de juliol es pregà per ella al Santuari de Puiggraciós.

Vida diocesana

Crònica del Consell Presbiteral

Tercera sessió (12 de maig de 2023)

El divendres 12 de maig de 2023, en el Bisbat es va reunir el Consell Presbiteral de la diòcesi sota presidència de Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe de Terrassa. La sessió va començar a les 11 del matí i va acabar a les 2/4 de 2 del migdia.

1. Pregària de Tèrcia.

2. Salutació del Sr. Bisbe.

3. Aprovació, si s'escau, de l'acta de la reunió anterior.

4. Temes a tractar: *La fraternitat sacerdotal.*

Mn. Ignasi Condal, rector de Collsabadell, presenta la fonamentació teològica i magisterial de la fraternitat sacerdotal. Remarca que aquesta fraternitat ja es troba en el Nou Testament, en el mateix Jesucrist. Un dels fonaments és *Presbyterorum Ordinis 7* (relació bisbe-preveres) i 8 (fraternitat entre els preveres).

També presenta aquesta fraternitat a la *Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis* (2016). Es parla de la formació inicial (Seminari) i permanent (presbiteri). Durant l'etapa permanent es distingeix entre els primers anys (etapa inicial), la maduresa (etapa mitja) i la vellesa (etapa final). En l'inici del ministeri ajuda a fonamentar la pregària, l'encontre amb el Senyor, la direcció espiritual i la trobada en comú (evitar l'aïllament). A la maduresa, a evitar el risc del funcionari del sagrat, de separar fer i ser (doble vida), del repte de la cultura contemporània (actualitzar-se), de l'atracció del poder i la riquesa (correcció fraterna), del desafiament del celibat (espais de compensació), de la manca d'entrega total al propi ministeri. Al final de la vida es troba el desafiament de l'individualisme i l'aïllament.

A continuació té lloc un diàleg amb els consellers, en el que es comenten algunes experiències de compartir el ministeri en les reunions d'arxiprestat, trobades i altres, com el curs Galilea (saber perdonar, fe, temes emocionals), i la importància de parlar les coses i posar paraula als problemes. És un exercici que ajuda i allibera.

El Sr. Bisbe clou amb algunes idees centrals: l'Eucaristia com a element d'unitat. El sagrament de l'Orde com a element unificador i fontal de la vida sacerdotal. La participació del sacerdoti de Jesucrist, en plenitud o participant en el Cos, presidits pel Cap (Crist, bisbe). Treballar l'obediència, que vol dir escoltar, en el sentit de la comunió eclesial. Cal evitar la murmuració entre nosaltres, preveres. Sense entrar en burla o calúmnia, evitar els comentaris de to menor.

Seguidament té lloc una segona comunicació, preparada per Mn. Carles Cahuana, rector de la Santíssima Trinitat i Mare de Déu de Gràcia de Sabadell, absent a la reunió, amb una síntesi sobre els recursos i elements per viure aquesta fraternitat. Mn Condal en fa la presentació destacant la importància de la direcció espiritual, els exercicis espirituals, compartir la taula comuna, o la vida en comú. *Pastores dabo vobis* fa referència a la soledat buscada i volguda i també de la que neix com a conseqüència de l'aïllament. També es parla de les associacions sacerdotals que afavoreixen la vida sacerdotal cap a la santedat en el context del presbiteri diocesà i la pertinença a nous moviments eclesials.

Finalment té un lloc un torn d'intervencions en el que es subratlla la dimensió de compartir a les trobades del clergat (per exemple, l'esmorzar abans de començar a treballar). També apareix la necessitat d'un delegat del clergat, dels preveres. Les associacions de clergues o els grups de revisió de vida o vida comuna no han de ser per diferenciar o esquinçar el cos presbiteral, sinó al contrari, ajuden a participar més i millor en la vida diocesana.

5. Informacions del Sr. Bisbe i de la diòcesi.

En el darrer tram de la reunió el Sr Bisbe demana que se li facin arribar propostes de cara a formular les orientacions per poder plantejar el futur immediat de la diòcesi, a més de diverses informacions diocesanes.

Crònica del Consell Pastoral Diocesà

Tercera sessió (13 de maig de 2023)

El dissabte dia 13 de maig de 2023, al Bisbat, es va reunir el Consell Pastoral Diocesà sota presidència de Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe de Terrassa. La sessió va començar a les 10 del matí i va acabar a la 1 de la tarda.

1. Pregària inicial.

2. Salutació del Sr. Bisbe.

3. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de la sessió anterior.

4. Temes a tractar: *Parròquies evangelitzadores*

Abans de donar la paraula al ponent, el Sr. Bisbe parla del projecte de reorganització de l'organigrama de la diòcesi. Espera presentar-ho abans de l'estiu. Hi haurà cinc delegacions generals amb un delegat al capdavant, i de cada delegació general en dependran les altres delegacions. El nom de les delegacions i els seus delegats encara no són públics. Hi haurà una delegació general sobre evangelització, que entronca amb el tema a tractar en aquesta reunió

Mn. Emili Marlès, rector de Sant Pere Octavià de Sant Cugat del Vallès, presenta la situació de l'Església a Catalunya i com generar parròquies veritablement evangelitzadores. En la seva comunicació fa adonar que la baixada en nombre de persones que reben els sagraments és elevada, especialment en els baptismes i els casaments. L'índex de pràctica religiosa a Catalunya és d'un 52%. Davant aquesta situació ell proposa ajudar les parròquies a crear equips evangelitzadors.

Crear un equip evangelitzador format pel mossèn i laics que coneguin bé la parròquia (persones creatives, de mentalitat oberta) per anar portant a terme les diferents activitats de la parròquia. En el grup hi ha d'haver confiança, amistat. Important: a) tenir una visió de la parròquia d'aquí a 5 anys (DAFO); b) mantenir una actitud de pregària, posar en mans de l'Esperit Sant les accions; inspirar-se en l'exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium*, en el pla pastoral de la diòcesi, mirar el que fan altres parròquies, etc.

Les activitats que es generin des d'aquest equip han de tenir aquestes 5 dimensions: pregària, ajudar a la formació, crear fraternitat, servei i evangelització. Desglossades són:

- Fer una litúrgia que toqui el cor de les persones, que es trobin amb Jesucrist ressuscitat. Com la preparem? (música, cants, decoració del temple, homilia, acollida...).
- Posar l'accent en l'evangelització. La parròquia ha d'estar enfocada als allunyats. Tenir especial cura en les celebracions (batejos, casaments, enterraments, Nadal) on hi ha gent allunyada.
- Organitzar la pastoral per edats, per exemple, un infant que faci la primera comunió que trobi continuïtat.
- Sinodalitat: formar en aquesta cultura que s'ha d'anar implementant a tots els grups de la parròquia. Ensenyar a discernir amb l'ajuda de l'Esperit Sant.
- Una col·laboració basada en el talent de les persones, buscar gent que pugui liderar.
- Organitzar activitats que creïn comunitat (viatges, romiatges,...).
- Importància de la comunicació interna i externa.

En un segon moment presenta el que hauria de ser una Delegació general d'evangelització. Ha de promoure la investigació pastoral (lectura de llibres, aprendre experiències positives de la nostra diòcesi i d'altres), fomentar grups de reflexió pastoral, organitzar cursos de formació pastoral (aprendre a liderar, formació de laics en clau evangelitzadora), disposar d'un banc de recursos pastorals (compartir i donar a conèixer el que fem), promoure la renovació espiritual i treballar la col·laboració entre delegacions.

A partir de la seva ponència es formen dos grups per tal de treballar el que ha exposat el ponent. Posteriorment, de forma conjunta es comenten les conclusions a les quals ha arribat cada grup:

- Hi ha molta disparitat parroquial (parròquies grans, petites). En funció de la realitat calen accions diferents.
- Entendre que l'Església són les parròquies i els diferents carismes. Hem d'estar junts i no dividits.
- A la parròquia s'ha de viure la santedat personal i la fraternitat. A la parròquia s'ha d'acollir tothom.
- Preocupació per la indiferència davant el fet religiós. Com arribar a la gent allunyada? Aquesta és la qüestió.

- Aprofitar batejos, comunions per acollir els allunyats de l'Església i acostar-los.
- Parelles que es formen per al sagrament del matrimoni, procurar que siguin instruments evangelitzadors.
- L'Església ha de recordar que les classes de religió són un dret. A les escoles religioses s'ha d'ajudar a viure la fe, començant pels professors.

Finalment el Sr Bisbe clou la reflexió remarcant:

- La realitat és diversa. El plantejament no es pot aplicar a tot arreu. Intentar adaptar-lo a la realitat on estem.
- Ens hem d'espavilar. No hem de renunciar al desig d'evangelitzar.
- Tenim un bona marca que és l'evangeli.
- Hem de ser acollidors, tenir una actitud d'estimació.
- Hem de tenir iniciativa per arribar als allunyats i no simpatitzants.
- El tema de la classe de religió a les escoles és dolorós. A molts llocs hi ha una oposició a la classe de religió, a vegades des del mateix equip de direcció.
- Una preocupació general és el de la indiferència religiosa.

5. Informacions del Sr. Bisbe i de la diòcesi.

El Sr. Bisbe informa que ara acaba el Pla Pastoral Diocesà i s'ha pensat que en lloc de fer-ne un altre, es plantejaran unes orientacions (accions) per a tres anys.

També informa que a l'any 2025 hi haurà un jubileu universal i que l'any vinent, el 2024, la diòcesi farà 20 anys, per la qual cosa s'hauran de preparar algunes celebracions.

Mn. Fidel Catalán informa que el Papa ha demanat que el pròxim 31 de maig sigui una jornada de pregària per al Sínode de Bisbes que ha de tenir lloc a l'octubre. S'enviarà la informació i la pregària a les diferents parròquies i comunitats.

Finalment diversos consellers informen de properes trobades i iniciatives tant de delegacions com de parròquies i arxiprestes. Es recorda que els dies 20-22 d'octubre tindran lloc les Jornades Transmet sobre la parròquia i l'arxiprestat com a realitats evangelitzadores.

Crònica diocesana

II Trobada de Pastoral Familiar

El dissabte 6 de maig tingué lloc al Santuari de Schoenstatt (Valldoreix) la segona Trobada de Pastoral Familiar organitzada per la Delegació Episcopal de Pastoral Familiar d'aquest curs per continuar la reflexió sobre el document *Itinerari catecumenal per al Matrimoni* de la Santa Seu. En aquesta ocasió es va reflexionar sobre les propostes que es feren a l'anterior reunió per tal d'avançar en la concreció d'un projecte diocesà. El bisbe Salvador va participar en la primera part de la trobada.

XV Trobada diocesana de malalts

El dissabte 6 de maig Mons. Salvador Cristau va presidir l'Aplec diocesà de Malalts al Santuari de la Mare de Déu de la Salut. A les 11.30h celebrà la Missa a l'exterior del Santuari, seguida de la benedicció amb el Santíssim i posteriorment la processó de malalts per a venerar la imatge de la Mare de Déu. En acabar l'acte va saludar els assistents vinguts de les parròquies de la diòcesi. La trobada es va cloure amb un animat dinar de germanor.

Trobada diocesana de Pastoral Obrera

El dissabte 6 de maig a les 10.00h tingué lloc la Trobada diocesana de Pastoral Obrera a l'Església de Santa Rosa de Mollet del Vallès. A les 13.00h Mons. Cristau presidí la Missa i compartí una estona amb els responsables, coneixent més de prop aquesta realitat diocesana present actualment a parròquies i moviments de Terrassa, Rubí, Mollet i Les Franqueses del Vallès.

Aplec de La Salut

La ciutat de Sabadell va celebrar l'Aplec de La Salut amb diversos actes el cap de setmana del 14 de maig. El dilluns 15 Mons. Salvador Cristau va presidir a les 11.30h la Missa amb el Santuari ple de fidels i amb la presència significativa de les autoritats civils.

Pregària per la pau a Ucraïna

El dimecres 17 de maig la Catedral de Terrassa acollí la Pregària per la pau a Ucraïna i arreu del món, organitzada per Justícia i Pau amb la col·laboració d'altres entitats. Presidí l'acte Mons. Salvador Cristau i es va comptar amb el testimoni de Mn. Iurii Stasiuk, prevere ucraïnès i rector de la parròquia de Santa Mònica de Barcelona, que ha estat al seu país col·laborant-hi en la difícil situació que està patint.

La recuperació de la Confraria de Montserrat a diverses parròquies de la diòcesi

El dissabte 20 de maig es va instituir la Delegació de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat a la parròquia de Sant Joan Baptista de Matadepera. I el 15 de juny, dinovè aniversari de la creació de la diòcesi de Terrassa, el bisbe Salvador presidí la Missa a les 20h a la Catedral i es recuperà en aquest cas la Delegació erigida l'any 1886. En ambdues celebracions concelebrà el P. Joan M. Mayol OSB, Consiliari de la Confraria, els nous confreres reberen els documents i insígnies corresponents.

Pregària pel Sínode de Bisbes

El dimecres 31 de maig, seguint les indicacions de la Secretaria General del Sínode, a les parròquies i comunitats de la diòcesi es va pregar pels fruits del proper Sínode de Bisbes a les Misses i celebracions, tot seguint la pregària que es va fer arribar des de la Secretaria del Sínode. Mons. Salvador Cristau ho va fer a la Catedral, als peus de la imatge de la Mare de Déu de la Salut, en acabar la celebració de l'Eucaristia.

Aniversari de la Parròquia de Sant Pau de Terrassa

El dimecres 7 de juny a les 19h, el bisbe Salvador va presidir la Missa d'Aniversari de la Dedicació de l'església a la Parròquia de Sant Pau de Terrassa amb motiu del 125è aniversari de la Dedicació de l'església parroquial (1988). Varen concelebrar Mn. Carles Milà administrador parroquial i altres preveres relacionats amb la parròquia. El P. Marcelino Ortega, passionista, fundador de la parròquia envià un missatge que va ser llegit al final de la

celebració. Posteriorment va fer una visita a la parròquia presidint la Missa del diumenge 2 de juliol.

Reunió amb els arxiprestes

El divendres 9 de juny a les 11h en el Bisbat Mons. Salvador Cristau es va reunir amb els arxiprestes de la diòcesi. A la primera part de la reunió va presentar la proposta de reorganització de les delegacions i serveis diocesans, agrupant-les en cinc gran àrees per tal de coordinar millor el treball pastoral i agilitar les estructures. Els arxiprestes van insistir especialment en la dimensió pastoral i l'ajut de les delegacions a les parròquies i arxiprestats, potenciant la coordinació. I en la segona part s'indicà el treball per al proper curs en els arxiprestats, consistent en la revisió de la situació a cada arxiprestat i la seva reestructuració tenint en compte la situació actual amb el nombre de preveres i diaques i l'atenció a les comunitats.

Trobada diocesana de catequistes

El divendres 9 de juny a la tarda els catequistes de la diòcesi es varen trobar al Santuari de la Mare de Déu de la Salut, patrona de la diòcesi. Després de l'acollida i la salutació del Sr. Bisbe, la Dra. Rosa Ribas de la Facultat d'Història i Art Eclesiàstic de Catalunya Antoni Gaudí, tractà el tema "Art i símbols a les nostres esglésies". Seguí una Vetlla de Pregària a càrrec de "Cor Nou" i la trobada acabà amb coca i beguda compartint la Missió i l'Amistat.

Celebració del Corpus Christi

El diumenge 11 de juny es va celebrar a les parròquies la solemnitat de Corpus Christi. A la Catedral Mons. Salvador Cristau presidí la Missa a les 7 de la tarda. Tot seguit tingué lloc la processó amb el Santíssim Sagrament pels carrers del centre de la ciutat, adornats amb catifes florals que diverses entitats havien confeccionat des de les 3 de la tarda. A les misses d'aquell dia es va fer la col·lecta destinada a Càritas diocesana amb el lema d'enguany: "Tu hi tens molt a veure".

Excursió de final de curs del clergat

El dilluns dia 12 de juny els preveres i diaques de la diòcesi de Terrassa anaren en excursió de final de curs a Solsona. Foren rebut pel Sr. Bisbe Mons. Francesc Conesa, resaren l’Hora Menor amb el clergat solsoní, reunit per a una jornada de formació al Seminari. Seguidament visitaren la Catedral i el Museu Diocesà. La trobada es va cloure amb un dinar de germanor.

Desè aniversari de l’estructura diocesana de Càritas Terrassa i Sant Feliu de Llobregat

El dijous 15 de juny al migdia va tenir lloc en el Seminari de Barcelona el 10è aniversari de les Càritas diocesanes de la Província Eclesiàstica, tot coincidint amb el 19è aniversari de la creació dels nous bisbats. Presidiren l’acte Mons. Salvador Cristau, bisbe de Terrassa, Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat i Mons. Javier Vilanova, bisbe auxiliar de Barcelona. Hi participaren els Directores i Delegats de les tres institucions. Hi hagué pregària agraïda, parlament de tots ells i celebració compartida.

Reunió amb els delegats episcopals

El divendres 16 de juny Mons. Salvador Cristau es va reunir a les 11h en el Bisbat amb els actuals delegats episcopals per presentar la proposta de reestructuració de les delegacions episcopals i els serveis diocesans. La proposta consisteix en agrupar les delegacions episcopals en cinc delegacions generals (Evangelització i Formació, Litúrgia i Espiritualitat, Acció social i promoció humana, Laïcat, família i Vida, i Clergat i Vida consagrada) amb la finalitat de coordinar millor el treball pastoral i agilitar les estructures. En aquest nova reestructuració algunes delegacions passaran a dependre directament de Vicaria General.

Convivència de final de curs del Seminari

El divendres 16 de juny el Seminari va celebrar la Missa de final de curs, seguida del dinar fraternal. Del dilluns 19 al dijous 22 varen anar al Santuari de la Mare de Déu de Lourdes, a França. Mons. Salvador Cristau, Bisbe de Terrassa i Rector del Seminari va presidir tots els actes.

Escola de pregària per a joves

El divendres 19 de juny el bisbe Salvador presidí l'Escola de Pregària per a Joves al Monestir de Sant Cugat del Vallès. Els joves feren l'experiència de pregària en diversos tallers i acabaren amb l'adoració conjunta del Santíssim Sagrament.

Santa Seu

Sant Pare

MISSATGE PER A LA 57 JORNADA MUNDIAL DE LES COMUNICACIONS SOCIALS

21 de maig de 2023 (solemnitat de l'ascensió del senyor)

PARLAR AMB EL COR, «EN LA VERITAT I EN L'AMOR» (Ef 4,15)

Benvolguts germans i germanes,

Després d'haver reflexionat, en anys anteriors, sobre els verbs “anar i veure” i “escoltar” com a condicions per a una bona comunicació, en aquest Missatge per a la LVII Jornada Mundial de les Comunicacions Socials voldria centrar-me a “parlar amb el cor”. És el cor el que ens ha mogut a anar, veure i escoltar; i és el cor el que ens mou a una comunicació oberta i acollidora. Després d'haver-nos exercitat en l'escolta –que requereix espera i paciència, així com la renúncia a afirmar de manera prejudicial el nostre punt de vista–, podem entrar en la dinàmica del diàleg i l'intercanvi, que és precisament la de comunicar cordialment. Un cop hàgim escoltat l'altre amb cor pur, aconseguirem parlar seguint la veritat en l'amor (cf. Ef 4,15). No hem de tenir por de proclamar la veritat, encara que a vegades sigui incòmoda, sinó de fer-ho sense caritat, sense cor. Perquè «el programa del cristià –com va escriure Benet XVI– és un “cor que veu”», 1 un cor que, amb el seu batec, revela la veritat del nostre ésser i que per això cal escoltar-lo. Això porta a qui escolta a sintonitzar-se en la mateixa longitud d'ona, fins al punt que s'arriba a sentir en el seu cor el batec de l'altre. Aleshores es fa possible el miracle de l'encontre, que ens permet mirar-nos els uns als altres amb compassió, acollint amb respecte les fragilitats de cadascun en comptes de jutjar per sentir-ho a dir i sembrar discòrdia i divisions.

Jesús ens recorda que «cada arbre es coneix pel seu fruit» (Lc 6,44), i adverteix que «l'home bo, del bon tresor del seu cor, en treu la bondat, i l'home dolent, del seu tresor dolent, en treu el mal. Perquè del que sobreïx del cor, en parla la boca» (v. 45). Per això, per a poder comunicar en la veritat i en l'amor cal purificar el cor. Només escoltant i parlant amb el cor pur podem veure-hi més enllà de les aparences i superar els sorolls confusos que, també en el camp de la informació, no ens ajuden a discernir en la complexitat del món en què vivim. La crida a parlar amb el cor interpel·la radicalment el nostre temps, tan propens a la indiferència i a la indignació, a vegades basant-se en la desinformació, que falsifica i instrumentalitza la veritat.

Comunicar cordialment

Comunicar cordialment vol dir que qui ens llegeix o ens escolta capta la nostra participació en les alegries i les pors, en les esperances i els sofriments de les dones i els homes del nostre temps. Qui parla així vol el bé de l'altre, perquè li importa i en custodia la llibertat, sense violar-la. Podem veure aquest estil en el misteriós Caminant que dialoga amb els deixebles que van cap a Emmaús després de la tragèdia consumada al Gòlgota. Jesús ressuscitat els parla amb el cor, acompanyant amb respecte el camí del seu dolor, proposant-se i no imposant-se, obrint-los la ment amb amor a la comprensió del sentit profund del que ha passat. De fet, ells poden exclamar amb alegria que el cor els abusava al pit mentre Ell hi conversava al llarg del camí i els explicava les Escriptures (cf. Lc 24,32).

En un període històric marcat per polaritzacions i contraposicions –de les quals, lamentablement, la comunitat eclesial no és immune–, el compromís per una comunicació “amb el cor i amb els braços oberts” no concerneix exclusivament els professionals de la informació, sinó que és responsabilitat de cadascú. Tots som cridats a cercar i dir la veritat, i a fer-ho amb caritat. A nosaltres cristians, en especial, se'ns exhorta contínuament a guardar la llengua del mal (cf. Sl 34,14), ja que, com ensenya l'Escriptura, amb la llengua podem beneir el Senyor i maleir els homes fets a imatge de Déu (cf. Jm 3,9). De la nostra boca no haurien de sortir paraules dolentes, sinó més aviat paraules bones «que edificuin els altres i facin bé als qui les escolten» (Ef 4,29).

A vegades, parlar amablement obre una bretxa fins i tot en els cors més endurits. Tenim una prova d'això en la literatura. Penso en aquella pàgina

memorable del capítol XXI d'Els promesos, 2 on la Líucia parla amb el cor a l'Innominat fins que aquest, desarmat i turmentat per una benèfica crisi interior, cedeix a la força gentil de l'amor. Ho experimentem en la convivència cívica, en la qual l'amabilitat no és només qüestió d'"eti-queta", sinó un veritable antídoto contra la crueltat que, lamentablement, pot enverinar els cors i intoxicar les relacions. La necessitem en l'àmbit dels mitjans perquè la comunicació no fomenti una enveja que exaspera, genera ràbia i porta a l'enfrontament, sinó que ajudi les persones a reflexionar amb calma, a desxifrar, amb esperit crític i sempre respectuós, la realitat en què viuen.

La comunicació de cor a cor:

"N'hi ha prou d'estimar bé per dir bé" Un dels exemples més lluminosos i, encara avui, fascinants de "parlar amb el cor" està representat per sant Francesc de Sales, doctor de l'Església, a qui he dedicat recentment la carta apostòlica *Totum amoris est*, amb motiu dels 400 anys de la seva mort. Juntament amb aquest aniversari important, m'agrada recordar-ne, en aquesta circumstància, un altre que se celebra aquest any 2023: el centenari de la seva proclamació com a patró dels periodistes catòlics per part de Pius XI amb l'encíclica *Rerum omnium perturbationem*. Intel·lecte brillant, escriptor fecund, teòleg de gran profunditat, Francesc de Sales va ser bisbe de Ginebra a l'inici del segle XVII, en anys difícils, marcats per disputes enceses amb els calvinistes. La seva actitud tranquil·la, la seva humanitat, la disposició a dialogar pacientment amb tothom, especialment amb qui el contradieia, el van convertir en un testimoni extraordinari de l'amor misericordiós de Déu. D'ell es podia dir que «les paraules gentils multipliquen els amics, una llengua afable afavoreix les bones relacions» (Sir 6,5). Per altra banda, una de les seves afirmacions més cèlebres, «el cor parla al cor», ha inspirat generacions de fidels, entre ells sant John Henry Newman, que la va escollir com a lema, *Cor ad cor loquitur*. «N'hi ha prou d'estimar bé per dir bé» era una de les seves conviccions. Això demostra com per a ell la comunicació mai no s'havia de reduir a un artífici, a –diríem avui– una estratègia de màrqueting, sinó que havia de ser el reflex de l'ànim, la superfície visible d'un nucli d'amor invisible als ulls. Per a sant Francesc de Sales és precisament «en el cor i a través del cor que es realitza aquest subtil i intens procés unitari en virtut del qual l'home reconeix Déu.»³ "Estimant bé", sant Francesc va reeixir a comunicar-se amb el sordmut Martino i es va fer amic seu; per això és recordat com el protector de les persones amb discapacitats comunicatives.

És a partir d'aquest "criteri de l'amor" que, a través dels seus escrits i el seu testimoniatge de vida, el sant bisbe de Ginebra ens recorda que "som el que comuniquem", una lligó que va a contracorrent avui, en un temps en què, com experimentem sobretot a les xarxes socials, la comunicació freqüentment s'instrumentalitza perquè el món ens vegi com voldríem ser i no pel que som. Sant Francesc de Sales va repartir nombroses còpies dels seus escrits a la comunitat ginebrina. Aquesta intuïció "periodística" li va valer una fama que va superar ràpidament el perímetre de la seva diòcesi i que perdura encara en els nostres dies. Els seus escrits, va observar sant Pau VI, susciten una lectura «summament agradable, instructiva, estimulant». 4 Si veiem el panorama de la comunicació actual, ¿no són precisament aquestes característiques les que hauria de tenir un article, un reportatge, un servei radiotelevisiu o un post a les xarxes socials? Que els professionals de la comunicació se sentin inspirats per aquest sant de la tendresa, cercant i explicant la veritat amb coratge i llibertat, però rebutjant la temptació d'emprar expressions cridaneres i agressives.

Parlar amb el cor en el procés sinodal

Com ja he subratllat anteriorment, «també en l'Església hi ha molta necessitat d'escoltar i d'escoltar-nos. És el do més preciós i generatiu que podem oferir-nos els uns als altres». 5 D'una escolta sense prejudicis, atenta i disponible, neix un parlar d'acord amb l'estil de Déu, que es nodreix de proximitat, de compassió i de tendresa. A l'Església necessitem urgentment una comunicació que encengui els cors, que sigui bàlsam sobre les ferides i que il·lumini el camí dels germans i les germanes. Somio una comunicació eclesial que sàpiga deixar-se guiar per l'Esperit Sant, amable i, alhora, profètica; que sàpiga trobar noves formes i modalitats per al meravellós anunci que està cridada a portar en el tercer mil·lenni; una comunicació que posi al centre la relació amb Déu i amb el proïsme, especialment amb el més necessitat, i que sàpiga encendre el foc de la fe en comptes de preservar les cendres d'una identitat autoreferencial; una comunicació els fonaments de la qual siguin la humilitat en escoltar i la parresia en parlar; que no separi mai la veritat de la caritat.

Desarmar els ànims promovent un llenguatge de pau

«La llengua dolça pot trencar un os», diu el llibre dels Proverbis (25,15). Parlar amb el cor és avui molt necessari per a promoure una cultura de pau

allí on hi ha guerra; per obrir camins que permetin el diàleg i la reconciliació allí on l'odi i l'enemistat causen estralls. En el dramàtic context del conflicte global que estem vivint, és urgent afirmar una comunicació no hostil. Cal vèncer «el costum de desqualificar ràpidament l'adversari, aplicant-li epítets humiliants en comptes d'afrontar un diàleg obert i respectuós». 6 Necessitem comunicadors disposats a dialogar, compromesos a afavorir un desarmament integral i que s'esforcin per desmantellar la psicosi bèl·lica que nia en els nostres cors, com exhortava profèticament sant Joan XXIII a l'encíclica *Pacem in terris*: «La pau veritable només es pot construir en la confiança recíproca» (n. 113); una confiança que necessita comunicadors no enrocats, sinó audaçs i creatius, disposats a arriscar-se per trobar un terreny comú on trobar-se. Igual que fa seixanta anys, vivim una hora fosca en què la humanitat tem una escalada bèl·lica que s'ha de frenar com més aviat millor, també a nivell comunicatiu. Hom queda horroritzat en escoltar amb quina facilitat es pronuncien paraules que invoquen la destrucció de pobles i territoris, paraules que, desgraciadament, es converteixen sovint en accions bèl·liques de cruel violència. Heus aquí per què s'ha de rebutjar qualsevol retòrica bel·licista, així com qualsevol forma de propaganda que manipuli la veritat, desfigurant-la per raons ideològiques. S'ha de promoure, en canvi, a tots els nivells, una comunicació que ajudi a crear les condicions per a resoldre les controvèrsies entre els pobles.

Com a cristians, sabem que és precisament gràcies a la conversió del cor, que es decideix el destí de la pau, ja que el virus de la guerra procedeix de l'interior del cor humà. 7 Del cor brollen les paraules capaces de dissipar les ombres d'un món tancat i dividit per edificar una civilització millor que la que hem rebut. És un esforç que se'ns demana a cadascun de nosaltres, però que apel·la especialment el sentit de responsabilitat dels operadors de la comunicació, per tal que desenvolupin la seva professió com una missió.

Que el Senyor Jesús, Paraula pura que sorgeix del cor del Pare, ens ajudi a fer la nostra comunicació lliure, neta i cordial.

Que el Senyor Jesús, Paraula que es va fer carn, ens ajudi posar-nos a l'escolta del batec dels cors, per a redescobrir-nos germans i germanes, i desarmar l'hostilitat que divideix.

Que el Senyor Jesús, Paraula de veritat i d'amor, ens ajudi a dir la veritat en la caritat, per a sentir-nos custodis els uns dels altres.

Francesc

CARTA APOSTÒLICA
SUBLIMITAS ET MISERIA HOMINIS
 DEL SANT PARE
FRANCESC
 EN EL QUART CENTENARI DEL NAIXEMENT
 DE BLAISE PASCAL

Grandesa i misèria de l'home formen la paradoxa que hi ha al centre de la reflexió i el missatge de Blaise Pascal, nascut fa quatre segles, el 19 de juny de 1623, a Clermont, a la zona central de França. Des de nen i durant tota la seva vida va cercar la veritat. Amb la raó va rastrejar els seus signes, especialment en els camps de les matemàtiques, la geometria, la física i la filosofia. Va fer descobriments extraordinaris des de molt jove, fins al punt d'assolir una fama considerable. Però no es va aturar aquí. En un segle de grans progressos en molts àmbits de la ciència, acompanyats d'un esperit d'escepticisme filosòfic i religiós creixent, Blaise Pascal es va mostrar com un infatigable cercador de la veritat, i com a tal va mantenir-se sempre "inquiet", atret per nous i més amplis horitzons.

Precisament aquesta raó, tan aguda i alhora tan oberta, mai no va silenciar en ell la pregunta antiga i sempre nova que ressona en l'ànima humana: «Què és l'home, perquè us en recordeu? Què és un mortal, perquè li doneu autoritat?» (Sl 8,5). Aquesta pregunta està gravada en el cor de cada ésser humà, de tot temps i lloc, de tota civilització i llengua, de tota religió. «Què és l'home en la natura? –es pregunta Pascal– Un res respecte a l'infinit, un tot respecte al no-res»¹. I alhora l'interrogant està inclòs aquí, en aquest Salm, al cor d'aquesta història d'amor entre Déu i el seu poble, història complerta en la carn del "Fill de l'home" Jesucrist, que el Pare ens va lliurar fins a l'abandó per a coronar-lo de glòria i resplendor sobre tota criatura (cf. v. 6). Pascal mai no es va tancar a aquest interrogant, plantejat en un llenguatge tan diferent al matemàtic i geomètric.

¹ *Pensaments*, Laf. 199. Per a l'edició espanyola dels escrits de Pascal es fa referència a *Pensamientos, opúsculos, cartas a Blaise Pascal*, Madrid 2012, utilitzant per als *Pensaments* la numeració de l'edició francesa Lafuma.

A la base d'això, crec que puc reconèixer-hi una actitud de fons, que jo anomenaria “sorprenent obertura a la realitat”. Obertura a altres dimensions del coneixement i de l'existència, obertura als altres, obertura a la societat. Per exemple, va estar a l'origen de la creació, el 1661, a París, de la primera xarxa de transport públic de la història, les “Carrosses a cinc sols”. Si faig aquest subratllat al principi d'aquesta carta, és per a insistir en el fet que ni la seva conversió a Crist, a partir sobretot de la seva “Nit de foc” del 23 de novembre de 1654, ni el seu extraordinari esforç intel·lectual en defensa de la fe cristiana el van convertir en una persona aïllada de la seva època. Estava atent a les qüestions que en aquell temps eren més preocupants, així com a les necessitats materials de tots els qui componien la societat en què va viure.

L'obertura a la realitat va significar per a ell que no es tanqués als altres ni tan sols a l'hora de la darrera malaltia. D'aquella època, quan tenia trenta-nou anys, llegim les paraules següents, que expressen l'etapa final d'aquest camí evangèlic: «I si els metges diuen la veritat i Déu permet que surti d'aquesta malaltia, estic resolt a no tenir més ocupacions ni cap altra feina la resta dels meus dies que el servei als pobres»². És commovedor constatar que, en els darrers dies de la seva vida, un pensador tan brillant com Blaise Pascal no veïés una urgència més gran que dedicar les seves energies a les obres de misericòrdia: «L'únic objecte de l'Escriptura és la caritat»³.

Per això, en aquest quart centenari del seu naixement, m'alegra que la Providència em doni l'oportunitat de retre-li homenatge i de posar en evidència el que, en el seu pensament i en la seva vida, considero apropiat per a estimular els cristians del nostre temps i tots els nostres contemporanis de bona voluntat en la recerca de la veritable felicitat: «Tots els homes cerquen la manera de ser feliços. Això no té excepció, per molt diferents que siguin els mitjans que utilitzin, tots tendeixen a aquest fi»⁴. Quatre segles després del seu naixement, Pascal continua sent per a nosaltres el company de camí que acompanya la nostra recerca de la veritable felicitat i, segons el do de la fe, el nostre reconeixement humil i joiós del Senyor mort i ressuscitat.

² G. PÉRIER, *Vida de Monsieur Pascal*, a *Blaise Pascal*, Madrid 2012, 872.

³ B. PASCAL, *Pensaments*, Laf. 270.

⁴ *Ibid.*, Laf. 148.

Un enamorat de Crist que parla a tothom

Si Blaise Pascal és capaç de commoure a tothom, és perquè sobretot va parlar de la condició humana d'una manera admirable. Seria enganyós, però, veure-hi només un especialista en moral humana, per molt brillant que fos. El monument format pels seus *Pensaments*, algunes de les fórmules aïllades dels quals s'han fet cèlebres, no pot ser veritablement entès si s'ignora que Jesucrist i la Sagrada Escripura en són alhora el centre i la clau. Si Pascal va començar a parlar de l'home i de Déu, va ser perquè havia arribat a la certesa que «no només no coneixem Déu més que per Jesucrist, sinó que no ens coneixem a nosaltres mateixos més que per Jesucrist; no coneixem la vida, la mort més que per Jesucrist. Fora de Jesucrist no sabem el que és la nostra vida, ni la nostra mort, ni Déu, ni nosaltres mateixos. D'aquesta sort, sense l'Escripura, que només té Jesucrist per objecte, no coneixem res i només veiem fosc»⁵. Perquè pugui ser entesa per tothom, i no sigui considerada només com una pura afirmació doctrinal inaccessible als qui no comparteixen la fe de l'Església, ni com una devaluació de les legítimes competències de la intel·ligència natural, una afirmació tan extrema mereix ser clarificada.

Fe, amor i llibertat

Com a cristians, hem de mantenir-nos allunyats de la temptació de presentar la nostra fe com una certesa indiscutible que s'imposa a tothom. Pascal certament va tenir la preocupació de fer saber a tots els homes que «Déu i la veritat són inseparables»⁶. Però sabia que l'acte de creure és possible per la gràcia de Déu, rebuda en un cor lliure. Ell, que per la fe havia tingut la trobada personal amb el «Déu d'Abraham, Déu d'Isaac, Déu de Jacob, no dels filòsofs i dels savis»⁷, va reconèixer en Jesucrist «el camí, la veritat i la vida» (*Jn* 14,6). Aquesta és la raó per la que els proposo a tots els que vulguin continuar cercant la veritat –una tasca que mai no s'acaba en aquesta vida– que escoltin Blaise Pascal, un home d'intel·ligència prodigiosa que va voler recordar-nos com fora de la perspectiva de l'amor no hi ha veritat que valgui la pena: «No fem un ídol amb la veritat mateixa, perquè la veritat sense la caritat no és Déu, i és la seva imatge i un ídol al qual no s'ha d'estimar ni adorar»⁸.

⁵ *Ibid.*, Laf. 417.

⁶ *Íd.*, *Conversa amb Monsieur de Saci*, a *Blaise Pascal*, Madrid 2012, 884.

⁷ *Íd.*, *Pensaments*, "Memorial", Laf. 913.

⁸ *Ibid.*, Laf. 926.

D'aquesta manera, Pascal ens prevé contra les falses doctrines, les supersticions o el llibertinatge que allunyen a molts de nosaltres de la pau i l'alegria duradores d'Aquell que vol que escollim «la vida i la felicitat», i no «la mort i la desgràcia» (Dt 30,15). Però la tragèdia de la nostra vida és que a vegades no hi veiem bé i, per tant, escollim malament. En realitat, només podem assaborir la felicitat de l'Evangeli «si l'Esperit Sant ens envaeix amb tota la seva potència i ens allibera de la debilitat de l'egoisme, de la comoditat, de l'orgull»⁹. D'altra banda, «sense la saviesa del discerniment podem convertir-nos fàcilment en marionetes a mercè de les tendències del moment»¹⁰. Per això la intel·ligència i la fe viva de Blaise Pascal, qui volia demostrar que la religió cristiana és «venerable perquè ha conegut bé l'home» i «amable perquè promet el veritable bé»¹¹, poden ajudar-nos a travessar les foscos i les desgràcies d'aquest món.

Una ment científica excepcional

Quan la seva mare va morir el 1626, Blaise Pascal tenia tres anys. Étienne, el seu pare, jurista de renom, també era conegut per les seves notables aptituds científiques, particularment en matemàtiques i geometria. Decidint educar ell tot sol els seus tres fills, Jacqueline, Blaise i Gilberte, es va traslladar a París el 1632. Des de ben petit, Blaise va mostrar una ment excepcional i un alt nivell d'exigència en la recerca de la veritat, segons relata la seva germana Gilberte: «Des de la seva infància només podia decidir-se a acceptar el que li semblava evidentment cert; de manera que quan no se li donaven bones raons, ell mateix les buscava»¹². Un dia, el pare va sorprendre el seu fill embrancat en investigacions de geometria i de seguida es va adonar que, sense saber que aquests teoremes existien als llibres amb altres noms, en Blaise, a l'edat de dotze anys, havia demostrat completament sol, traçant figures a terra, les trenta-dues primeres proposicions d'Euclides¹³. Gilberte recorda aleshores que el seu pare va quedar «espantat de la grandesa i de la força d'aquell talent»¹⁴.

En els anys següents, Blaise Pascal faria créixer al màxim el seu immens talent, dedicant-li tota la seva força de treball. Des dels disset anys es

⁹ Exhort. ap. *Gaudete et exultate* (19 de març de 2018), 65: AAS 110 (2018), 1129.

¹⁰ *Ibid.*, 167: AAS 110 (2018), 1158.

¹¹ *Pensaments*, Laf. 12.

¹² G. PÉRIER, *Vida de Monsieur Pascal*, op. cit., 841.

¹³ Cf. *ibid.*, 842.

¹⁴ *Ibid.*

relacionava amb els més grans científics de la seva època. Els descobriments i les publicacions se succeïren amb força rapidesa. El 1642, als dinou anys, va inventar una màquina d'aritmètica, antecessora de les nostres calculadores. Blaise Pascal és summament estimulant per a nosaltres perquè ens recorda la grandesa de la raó humana i ens convida a utilitzar-la per a desxifrar el món que ens envolta. *L'esprit de géométrie*, que és la capacitat de comprendre en detall el funcionament de les coses, li servirà al llarg de tota la seva vida, com assenyalava l'eminent teòleg Hans Urs von Balthasar: «Pascal és capaç [...] d'assolir des dels plans propis de la geometria i de les ciències de la naturalesa, la precisió molt diferent i pròpia del pla de l'existència en general i de la vida cristiana en particular»¹⁵. Aquesta pràctica confiada de la raó natural, que el feia solidari amb tots els seus germans a la recerca de la veritat, li permetrà reconèixer els límits de la intel·ligència mateixa i, alhora, obrir-se a les raons sobrenaturals de la Revelació, segons una lògica de la paradoxa que és la seva peculiaritat filosòfica i l'encant literari dels seus *Pensaments*: «Li ha costat tant a l'Església demostrar que Jesucrist era home contra aquells que ho negaven, com demostrar que era Déu; i les possibilitats eren igualment grans»¹⁶.

Els filòsofs

Molts dels escrits de Pascal són, en gran mesura, filosòfics. En particular els seus *Pensaments*, aquest conjunt de fragments publicats pòstumament, que són les notes o esborranys d'un filòsof impulsat per un projecte teològic, la coherència i l'ordre originals del qual els investigadors s'esforcen en reconstituir, no sense variacions. L'amor apassionat per Crist i el servei als pobres, que he citat al principi, no eren només el signe d'una ruptura en l'esperit d'aquest deixeble audaç, sinó el d'un aprofundiment vers la radicalitat evangèlica, una progressió vers la veritat viva del Senyor, amb l'ajuda de la gràcia. Ell, que tenia la certesa sobrenatural de la fe i que la veia tan d'acord amb la raó, encara que infinitament superior a ella, volia portar la discussió el més lluny possible amb els qui no compartien la seva fe, perquè a «aquells que no la tenen, nosaltres només podem donar-los-la per raonament, en espera que Déu els la doni per sentiment del cor»¹⁷. Una evangelització plena de respecte i paciència, que la nostra generació faria bé d'imitar.

¹⁵ "Pascal", a *Gloria. Una estética teológica. Estilos Laicales*, Madrid 1995, 191.

¹⁶ *Pensaments*, Laf. 307.

¹⁷ *Ibid.*, Laf. 110.

Per a comprendre plenament el discurs de Pascal sobre el cristianisme és necessari, per tant, estar atents a la seva filosofia. Ell admirava la saviesa dels antics filòsofs grecs, capaços de senzillesa i de tranquil·litat en el seu art del bon viure, com a membres d'una *polis*: «No ens imaginem Plató i Aristòtil més amb grans togues de mestres. Eren gent senzilla com els altres, que es divertien amb els seus amics. I quan es van divertir fent les seves *Lleis* i les seves *Política* [és a dir, les grans obres filosòfiques que són *Les Lleis* (de Plató) i *La Política* (d'Aristòtil)], ho van fer com qui juga. Era la part menys filòsofa i menys seriosa de la seva vida, ja que la més filòsofa era viure simplement i tranquil·lament»¹⁸. Malgrat la seva grandesa i la seva utilitat, Pascal, però, distingeix els límits d'aquests filòsofs: l'estoïcisme condueix a l'orgull¹⁹, l'escepticisme, a la desesperació²⁰. La raó humana és sens cap mena de dubte una meravella de la creació, que diferencia l'home de totes les altres criatures, perquè «l'home és només una canya, la més dèbil de la naturalesa, però és una canya que pensa»²¹. Entenem llavors que els límits dels filòsofs seran simplement els límits de la raó creada. Per molt que Demòcrit digués: «Parlaré de tot»²², la raó per si sola no pot resoldre els interrogants més elevats i urgents. Quin és, en efecte, tant en l'època de Pascal com avui, el tema que més ens importa? És el del sentit ple del nostre destí, de la nostra vida i de la nostra esperança, el d'una felicitat que no està prohibit concebre com a eterna, però que només Déu està autoritzat a concedir: «Res no és tan important per a l'home com el seu estat; res no li inspira tant temor com l'eternitat»²³.

Al meditar sobre els *Pensaments* de Pascal trobem, en certa manera, aquest principi fonamental: «La realitat és superior a la idea», ja que Pascal ens ensenya a allunyar-nos de les «diverses formes d'ocultar la realitat», des dels «purismes angèlics» fins als «intel·lectualismes sense saviesa»²⁴. No hi ha res més perillós que un pensament desencarnat: «El qui vol fer l'àngel, fa la bèstia»²⁵. I les ideologies mortíferes que continuem patint en els àmbits econòmic, social, antropològic i moral mantenen els qui les segueixen dins de bombolles de creença on la idea ha reemplaçat la realitat.

¹⁸ *Ibid.*, Laf. 533.

¹⁹ *Conversa amb Monsieur de Saci*, op. cit., 891.

²⁰ Cf. *Pensaments*, Laf. 208.

²¹ *Ibid.*, Laf. 200.

²² *Ibid.*, Laf. 199.

²³ *Ibid.*, Laf. 427.

²⁴ Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 de novembre de 2013), 231: AAS 105 (2013), 1114.

²⁵ *Pensaments*, Laf. 678.

La condició humana

La filosofia de Pascal, plena de paradoxes, és el resultat d'una mirada tan humil com lúcida, que pretén arribar a «la realitat il·luminada pel raonament»²⁶. Parteix de la constatació que l'home és un estrany per a si mateix, gran i miserable. Gran per la seva raó, per la seva capacitat de dominar les seves passions, gran fins i tot «perquè se sap miserable»²⁷. En concret, aspira a quelcom més que a satisfer els seus instints o resistir-s'hi, «perquè el que és naturalesa en els animals ho anomenem misèria en l'home»²⁸. Hi ha una desproporció insuportable, per una part, entre la nostra voluntat infinita de ser feliços i de conèixer la veritat; i, per l'altra, la nostra raó limitada i la nostra debilitat física, que condueix a la mort. Perquè la força de Pascal també està en el seu realisme implacable: «No cal tenir una ànima molt elevada per a comprendre que no hi ha aquí satisfaccions veritables i sòlides, que tots els nostres plaers no són més que vanitat, que els nostres mals són infinits, i que, finalment, la mort, que ens amenaça a cada instant, ha de posar-nos infal·liblement, en pocs anys, en l'horrible necessitat de ser eternament aniquilats o desgraciats. No hi ha res més real que això, ni més terrible. Fem-nos els valents tant com vulguem: heus ací el final que espera a la vida més bella del món»²⁹. En aquesta condició tràgica, s'entén que l'home no pugui romandre sol en si mateix, ja que la seva misèria i la incertesa del seu destí són insuportables. Per tant, necessita distreure's, cosa que Pascal reconeix de bon grat: «D'aquí ve que als homes els agradi tant el bullici i el moviment»³⁰. Perquè si l'home no gaudeix de la seva condició –i tots sabem molt bé com distreure'ns amb la feina, l'oci, les relacions familiars o les amistats, però també, per desgràcia, amb els vicis als que ens condueixen certes passions–, la seva humanitat «s'adona de la seva nul·litat, el seu abandó, la seva insuficiència, la seva dependència, la seva impotència, el seu buit. Al moment sortiran del fons de la seva ànima el tedi, la negror, la tristesa, la pena, el despit, la desesperació»³¹. I, no obstant això, la diversió no apaivaga ni satisfà el nostre gran desig de vida i felicitat. Això tots ho sabem bé.

Va ser aleshores quan Pascal va plantejar la seva gran hipòtesi: «Què és doncs el que ens diu aquesta avidesa i aquesta impotència, sinó que va

²⁶ Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 de novembre de 2013), 232: AAS 105 (2013), 1114.

²⁷ *Pensaments*, Laf. 114.

²⁸ *Ibid.*, Laf. 117.

²⁹ *Ibid.*, Laf. 427.

³⁰ *Ibid.*, Laf. 136.

³¹ *Ibid.*, Laf. 622.

haver-hi antany en l'home una veritable felicitat, de la qual no li queda ara res més que el senyal i l'empremta buida, i que tracta inútilment d'omplir amb tot el que l'envolta, cercant coses absents i les ajudes que no obté de les presents, però del que són totes incapaces, perquè aquest abisme infinit només pot ser omplert per un objecte infinit i immutable, és a dir, pel mateix Déu?»³². Si l'home és com un «rei destronat»³³, que només vol recuperar la grandesa perduda i, tanmateix, és incapaç de fer-ho, aleshores què és? «Quina quimera és, doncs, l'home?, quina novetat, quin monstre, quin caos, quin munt de contradiccions, quin prodigi? Jutge de totes les coses, indefens cuc de la terra, dipositari de la veritat, claveguera d'incertesa i d'error, glòria i rebuig de l'univers. Qui desembolicarà aquest embolic?»³⁴. Pascal, com a filòsof, veu clarament que «a mesura que tenim més llums descobrim més grandesa i més baixesa en l'home»³⁵, però que aquests oposats són irreconciliables. Perquè la raó humana no pot harmonitzar-los, ni resoldre l'enigma.

Per això Pascal assenyala que si Déu existeix i si l'home ha rebut una revelació divina –com afirmen moltes religions–, i si aquesta revelació és veritable, aquí ha de trobar-se la resposta que l'home espera per a resoldre les contradiccions que el torturen: «Les grandeses i les misèries de l'home són tan visibles que cal necessàriament que la veritable religió ens ensenyi que hi ha algun gran principi de grandesa en l'home i que hi ha un gran principi de misèria. A més, cal que ens expliqui aquestes sorprenents contradiccions»³⁶. Després d'estudiar les grans religions, Pascal va arribar a la conclusió que «cap manera de pensar ni cap manera d'obrar poden oferir un camí de salvació», si no és «mitjançant el criteri superior de la veritat de la irradiació de la gràcia en l'ànima»³⁷. «És en va, oh homes –va escriure Pascal imaginant el que el Déu veritable podria dir-nos– que cerqueu en vosaltres mateixos els remeis per a les vostres misèries. Totes les vostres llums només poden arribar a conèixer que no és en vosaltres mateixos on trobareu ni la veritat ni el bé. Els filòsofs us ho han promès i no han pogut fer-ho. No saben ni quina és la vostra veritable felicitat ni quina és la vostra veritable condició»³⁸.

³² *Ibid.*, Laf. 148.

³³ *Ibid.*, Laf. 116.

³⁴ *Ibid.*, Laf. 131.

³⁵ *Ibid.*, Laf. 613.

³⁶ *Ibid.*, Laf. 149.

³⁷ H.U. VON BALTHASAR, "Pascal", a *Glòria. Una estètica teològica. Estils Laicals*, Madrid 1995, 194.

³⁸ *Pensaments*, Laf. 149.

Arribat a aquest punt, Pascal, que ha escodrinyat amb la increïble força de la seva intel·ligència la condició humana, la Sagrada Escripura i fins i tot la tradició de l'Església, pretén proposar-se amb la senzillesa de l'esperit d'infància com a humil testimoni de l'Evangelí; és aquest cristià que vol parlar de Jesucrist als qui s'afanyen a declarar que no hi ha cap raó sòlida per a creure en les veritats del cristianisme. Pascal, al contrari, sap per experiència que el que diu la Revelació no només no s'oposa a les exigències de la raó, sinó que aporta la resposta inaudita a la qual cap filosofia no hauria pogut arribar per si mateixa.

Conversió: la visita del Senyor

El 23 de novembre de 1654, Pascal va viure una experiència molt forta, que es coneix fins avui com la seva "Nit de foc". Aquesta experiència mística, que li va fer vessar llàgrimes d'alegria, va ser per a ell tan intensa i decisiva que la va anotar en un tros de paper datat amb precisió, el "Memorial", que havia cosit al folre del seu abric, i que va ser descobert després de la seva mort. Encara que és impossible saber exactament quina és la naturalesa del que va passar en l'ànima de Pascal aquella nit, sembla que es va tractar d'una trobada de la qual ell mateix va reconèixer l'analogia amb aquella que va ser fonamental per a tota la història de la revelació i de la salvació, i que Moisès va viure davant la bardissa ardent (cf. Ex 3). La paraula «foc»³⁹, amb la qual Pascal va voler encapçalar el "Memorial", ens convida, en definitiva, a proposar aquesta interpretació. El paral·lelisme sembla haver estat indicat pel mateix Pascal que, immediatament després de l'evocació del foc, va reprendre el títol que el Senyor es va donar a si mateix davant Moisès: «Déu d'Abraham, Déu d'Isaac, Déu de Jacob» (Ex 3,6.15), afegint, «no dels filòsofs i dels savis. Certesa, certesa, sentiment, alegria, pau. Déu de Jesucrist».

Sí, el nostre Déu és alegria, i Blaise Pascal ho testimonia a tota l'Església i a tot el qui cerca Déu: «No és el Déu abstracte o el Déu còsmic, no. És el Déu d'una persona, d'una crida, el Déu d'Abraham, d'Isaac, de Jacob, el Déu que és certesa, que és sentiment, que és alegria»⁴⁰. Aquellencontre, que va confirmar a Pascal la «grandesa de l'ànima humana», el va omplir d'aquesta alegria viva i inesgotable: «Alegria, alegria, alegria, llàgrimes

³⁹ *Ibid.*, Laf. 913.

⁴⁰ *Catequesi* (3 de juny de 2020): *L'Osservatore Romano*, ed. setmanal en llengua espanyola (5 de juny de 2020), p. 12.

d'alegria». I aquesta alegria divina es va convertir per a Pascal en el lloc de la confessió i la pregària: «Jesucrist. M'he separat d'ell, he fugit d'ell, l'he renegat, l'he crucificat. Que mai més no sigui separat d'ell!»⁴¹. És l'experiència de l'amor d'aquest Déu personal, Jesucrist, que ha format part de la nostra història i participa constantment en la nostra vida, la que porta Pascal pel camí de la conversió profunda i, per tant, a la «renúncia total i dolça»⁴², viscuda en l'amor, a l'«home vell, que es va destruint rere els desigs seductors» (Ef 4,22).

Com recordava sant Joan Pau II a la seva Encíclica sobre la relació entre fe i raó, filòsofs com Blaise Pascal es van distingir pel seu rebuig a tota presumpció, així com per la seva elecció d'una postura feta tant d'humilitat com de valentia. Van experimentar que «la fe allibera la raó de la presumpció»⁴³. Abans de la nit del 23 de novembre de 1654, això és clar, Pascal «no té cap dubte de l'existència de Déu. Sap també que aquest Déu és el bé suprem; el que li falta i el que espera no és un coneixement sinó un poder, no és una veritat sinó una força»⁴⁴. Ara bé, aquesta força li ve donada per la gràcia; se sent atret, amb certesa i alegria, per Jesucrist: «Només coneixem Déu per Jesucrist, sense aquest mediador se suprimeix tota comunicació amb Déu»⁴⁵. Descobrir Jesucrist és descobrir el Salvador i l'Alliberador que jo necessito: «Aquest Déu que no és més que el reparador de les nostres misèries. Per això no podem conèixer bé Déu més que coneixent les nostres iniquitats»⁴⁶. Com tota autèntica conversió, la conversió de Blaise Pascal es duu a terme en la humilitat, que ens allibera «de la nostra consciència aïllada i de l'autorreferencialitat»⁴⁷.

La intel·ligència immensa i inquieta de Blaise Pascal, plena de pau i alegria davant la revelació de Jesucrist, ens convida, segons el «mètode del cor»⁴⁸, a caminar amb seguretat enlluminats per «aquestes llums celestes»⁴⁹. Perquè, si el nostre Déu és un «Déu que s'amaga» (cf. Is 45,15), és perquè Ell «ha volgut amagar-se»⁵⁰, de manera que la nostra raó,

⁴¹ *Pensaments*, Laf. 913.

⁴² *Ibid.*

⁴³ Carta enc. *Fides et ratio* (14 de setembre de 1998), 76: AAS 91 (1999), 64.

⁴⁴ Cf. H. GOUIER, *Blaise Pascal. Commentaires*, París 1971, 44-45.

⁴⁵ *Pensaments*, Laf. 189.

⁴⁶ *Ibid.*

⁴⁷ Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 de novembre de 2013), 8: AAS 105 (2013), 1022.

⁴⁸ Cf. *Pensaments*, Laf. 298.

⁴⁹ *Ibid.*, Laf. 208.

⁵⁰ *Ibid.*, Laf. 242.

il·luminada per la gràcia, mai no haurà acabat de descobrir-lo. És, doncs, per la il·luminació de la gràcia que podem conèixer-lo. Però la llibertat de l'home s'ha d'obrir; i un cop més Jesús ens consola: «No em cercaries si no m'haguessis trobat»⁵¹.

L'ordre del cor i les seves raons per a creure

En paraules de Benet XVI, «la tradició catòlica, des de l'inici, ha rebutjat l'anomenat fideisme, que és la voluntat de creure contra la raó»⁵². En aquesta línia, Pascal està profundament aferrat a «la raonabilitat de la fe en Déu»⁵³, no només perquè «la ment no pot ser forçada a creure el que ella sap que és fals»⁵⁴, sinó perquè, «si ofenem els principis de la raó, la nostra religió serà absurda i ridícula»⁵⁵. Però, si la fe és raonable, també és un do de Déu i no pot imposar-se: «No es demostra que haguem de ser estimats sotmetent a mètode les causes de l'amor; seria ridícul»⁵⁶, assenyala Pascal amb la finor del seu humor, establint un paral·lelisme entre l'amor humà i la forma en què Déu se'ns manifesta. Res més que l'amor, «que es proposa però no s'imposa –l'amor de Déu no s'imposa mai»⁵⁷. Jesús va donar testimoni de la veritat (cf. *Jn 18,37*) però «no va voler imposar-la per la força als qui el contradieien»⁵⁸. Aquesta és la raó per la qual «hi ha llum suficient per a aquells que només desitgen veure-hi, i força foscor per a aquells que tenen una disposició contrària»⁵⁹.

I després arriba a afirmar que «la fe és diferent de la prova. Aquesta és humana, i aquella és un do de Déu»⁶⁰. Per tant, és impossible creure «si Déu no inclina el nostre cor»⁶¹. Encara que la fe sigui d'un ordre superior a la raó, això no significa certament que s'hi oposi, sinó que la supera

⁵¹ *Ibid.*, Laf. 919.

⁵² *Catequesi* (21 de novembre de 2012): *L'Osservatore Romano*, ed. setmanal en llengua espanyola (25 de novembre de 2012), p. 12.

⁵³ *Ibid.*

⁵⁴ *Conversa amb Monsieur de Saci*, op. cit., 881.

⁵⁵ *Pensaments*, Laf. 173.

⁵⁶ *Ibid.*, Laf. 298.

⁵⁷ *Homília en la Solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist Rei de tot el Món* (20 de novembre de 2022): *L'Osservatore Romano* (21 de novembre de 2022), p. 3.

⁵⁸ CONCILI ECUMÈNIC VATICÀ II, Decl. *Dignitatis humanae* (7 de desembre de 1965), 11: AAS 58 (1966), 937.

⁵⁹ *Pensaments*, Laf. 149.

⁶⁰ *Ibid.*, Laf. 7.

⁶¹ *Ibid.*, Laf. 380.

infinítament. Llegir, doncs, l'obra de Pascal no és, abans que res, descobrir la raó que il·lumina la fe; és posar-se a l'escola d'un cristià amb una racionalitat fora del comú, que millor va saber donar compte d'un ordre establert pel do de Déu superior a la raó: «La distància infinita entre els cossos i els esperits representa la distància, infinitament més infinita, entre els esperits i la caritat, perquè aquesta és sobrenatural»⁶². Científic expert en geometria, és a dir, en la ciència dels cossos en l'espai, i geòmetra expert en filosofia, és a dir, en la ciència de les ments en la història, Blaise Pascal, il·luminat per la gràcia de la fe, va poder així transcriure la totalitat de la seva experiència: «De tots els cossos junts no sabríem fer sorgir un petit pensament. Això és impossible i d'un ordre diferent. De tots els cossos i els esperits no se sabia treure un impuls de veritable caritat; això és impossible i d'un ordre diferent, sobrenatural»⁶³.

Ni la intel·ligència geomètrica ni el raonament filosòfic permeten a l'home arribar tot sol a una «visió clara» del món i de si mateix. El qui està ocupat en els detalls dels seus càlculs no té l'avantatge de la visió de conjunt que li permet «veure tots els principis». Això és el resultat de la «intel·ligència intuïtiva», els mèrits de la qual també lloa Pascal, perquè quan se cerca captar la realitat «cal veure la cosa de cop, d'una sola mirada»⁶⁴. Aquesta intel·ligència intuïtiva està connectada amb el que Pascal anomena el «cor»: «Coneixem la veritat, no només per la raó, sinó també pel cor. D'aquesta última manera és com coneixem els primers principis i és en va que el raonament, que no hi té cap part, tracti de combatre'ls»⁶⁵. Ara bé, les veritats divines, com el fet que el Déu que ens va fer és amor, que és Pare, Fill i Esperit Sant, que es va encarnar en Jesucrist, que va morir i va ressuscitar per a la nostra salvació, no es poden demostrar per la raó, però poden ser conegudes per la certesa de la fe, i passen aleshores del cor espiritual a la ment racional, que les reconeix com a veritables i pot alhora exposar-les: «Aquesta és la raó per la qual a aquells als qui Déu ha donat la religió per sentiment de cor són benaurats i estan molt legítimament convençuts»⁶⁶.

Pascal mai no es va resignar a que alguns dels seus germans en humanitat no només no coneguessin Jesucrist, sinó que desdenyessin prendre's seriosament l'Evangeli, per mandra o a causa de les seves passions. Ja

⁶² *Ibid.*, Laf. 308.

⁶³ *Ibid.*

⁶⁴ *Ibid.*, Laf. 512.

⁶⁵ *Ibid.*, Laf. 110.

⁶⁶ *Ibid.*

que és en Jesucrist on es juga la seva vida. «La immortalitat de l'ànima és una cosa que ens importa tant, que ens interessa tan profundament, que cal haver perdut tot sentiment perquè ens sigui indiferent saber en què consisteix. [...] I és per això que, en aquells qui no n'estan convençuts, estableixo una gran diferència entre els qui s'afanyen amb totes les seves forces per conèixer-lo, i els qui viuen sense preocupar-se ni pensar-hi»⁶⁷. Nosaltres mateixos tenim consciència que sovint cerquem fugir de la mort, o dominar-la, pensant que podem «allunyar el pensament de la nostra finitud» o «treure-li el seu poder a la mort i foragitar la por. Però la fe cristiana no és una forma d'exorcitzar la por de la mort, sinó que ens ajuda a afrontar-la. Abans o després tots ens en anirem per aquesta porta. [...] La veritable llum que il·lumina el misteri de la mort ve de la resurrecció de Crist»⁶⁸. Només la gràcia de Déu li permet al cor humà accedir a l'ordre del coneixement diví, a la caritat. Això va portar a un important comentarista contemporani de Pascal a escriure que «el pensament només pot ser cristià si té accés a allò que Jesucrist posa en pràctica, la caritat»⁶⁹.

Pascal, la controvèrsia i la caritat

Abans de concloure, cal esmentar la relació de Pascal amb el jansenisme. Una de les seves germanes, Jacqueline, havia entrat a la vida religiosa a Port-Royal, en una congregació la teologia de la qual estava fortament influenciada per Cornelius Jansen, conegut com a Janseni, que havia escrit un tractat, l'*Augustinus*, publicat el 1640. Després de la seva “Nit de foc”, Pascal va anar a fer un recés a l'abadia de Port-Royal, el gener de 1655. Però, els mesos següents, una important i ja antiga controvèrsia que oposava els jesuïtes als “jansenistes”, que professaven les idees de l'*Augustinus*, va tornar a aparèixer a la Sorbona, la universitat de París. La controvèrsia tractava principalment sobre la qüestió de la gràcia de Déu i sobre la relació de la gràcia amb la naturalesa humana, en particular amb el seu lliure albir. Pascal, encara que no pertanyia a la congregació de Port-Royal, i no era un home de partit –«no soc de Port-Royal [...], estic sol»⁷⁰, va escriure– fou encarregat pels jansenistes, especialment pels seus grans dots de retòrica, perquè els defensés. Així ho va fer el 1656 i el 1657, publicant una sèrie de divuit cartes, anomenades *Provincials*.

⁶⁷ *Ibid.*, Laf. 427.

⁶⁸ *Catequesi* (9 de febrer de 2022): *L'Osservatore Romano* (10 de febrer de 2022), p. 3.

⁶⁹ Cf. J.-L. MARION, *La Métaphysique et après*, París 2023, 356.

⁷⁰ *Dissetena carta provincial, op. cit.*, 206.

Pascal reconeixia que diverses proposicions, anomenades “jansenistes”, eren efectivament contràries a la fe⁷¹, però negava que estiguessin presents a l'*Augustinus* i fossin seguides pels membres de Port-Royal. Tot i això, algunes de les seves afirmacions, com per exemple sobre la predestinació, preses de la teologia de l'últim sant Agustí, les fórmules de les quals havien estat esmolades per Janseni, no semblen correctes. Cal entendre, però, que igual que sant Agustí havia tractat de combatre els pelagians al segle V, que afirmaven que l'home pot, per les seves pròpies forces i sense la gràcia de Déu, fer el bé i salvar-se, Pascal pensava sincerament estar atacant aleshores el pelagianisme o semipelagianisme, que creia identificar en les doctrines seguides pels jesuïtes *molinistes*, anomenats així pel teòleg Luis de Molina, mort el 1600 però la influència del qual seguia molt viva a mitjans del segle XVII. Reconequem-li la franquesa i la sinceritat de les seves intencions.

Aquesta carta no és certament el lloc per a tornar a obrir la qüestió. No obstant això, la justa advertència en les posicions de Pascal segueix sent vàlida per al nostre temps: el «neo-pelagianisme»⁷², que faria dependre-ho tot «de l'esforç humà encarrilat per normes i estructures eclesials»⁷³, és reconeixible pel fet que «ens intoxica amb la presumpció d'una salvació guanyada amb les nostres forces»⁷⁴. Cal afirmar ara que l'última posició de Pascal sobre la gràcia, i en particular sobre el fet que Déu «vol que tots se salvin i arribin al coneixement de la veritat» (1Tm 2,4), al final de la seva vida es va expressar en termes perfectament catòlics⁷⁵.

Com esmentava al principi, Blaise Pascal, al final de la seva curta però extraordinàriament rica i fecunda vida, havia posat en primer lloc l'amor als seus germans. Se sentia i se sabia membre d'un únic cos, perquè «Déu, havent creat el cel i la terra que no senten la felicitat de la seva existència, va voler crear éssers que la coneguessin i que componguessin un cos de

⁷¹ Cf. B. NEVEU, *L'erreur et son juge: remarques sur les censures doctrinales à l'époque moderne*, Naples 1993.

⁷² Cf. CONGREGACIÓ PER A LA DOCTRINA DE LA FE, Carta *Placuit Deo* (22 de febrer de 2018); Exhort. ap. *Gaudete et exsultate* (19 de març de 2018), 57-59: AAS 110 (2018), 1127-1128.

⁷³ Exhort. ap. *Gaudete et exsultate* (19 de març de 2018), 59: AAS 110 (2018), 1128.

⁷⁴ Carta ap. *Desiderio desideravi* (29 de juny de 2022), 20: *L'Osservatore Romano* (30 de juny de 2022), p. 9.

⁷⁵ Cf. B. PASCAL, *Œuvres complètes, éd par L. Lafuma*, París 1963, fr. 931, p. 623. Al començament d'aquest fragment hi ha, tatkada, aquesta frase: «Estimo tots els homes com a germans meus perquè tots estan redimits».

membres pensants»⁷⁶. Pascal, com a fidel laic, va experimentar l'alegria de l'Evangelí, l'Esperit del qual vol fecundar i guarir «totes les dimensions de l'home» i reunir «tots els homes a la taula del Regne»⁷⁷. Quan va compondre, el 1659, la seva magnífica *Pregària per a demanar a Déu el bon ús de les malalties*, Pascal era un home pacificat, que ja no es dedicava a la polèmica, ni tampoc a l'apologètica. Estant molt malalt i a punt de morir, va demanar combregar, però no li fou possible immediatament. Aleshores va pregar a la seva germana: «Ja que no puc combregar amb el cap [Jesucrist], voldria combregar amb els membres»⁷⁸. I «tenia un gran desig de morir en la companyia dels pobres»⁷⁹. Es va dir d'ell, poc abans del seu últim alè, el 19 d'agost de 1662, que moria «amb la senzillesa d'un infant»⁸⁰. Després de rebre els sagraments, les seves últimes paraules van ser: «Que Déu no m'abandoni mai!»⁸¹.

Que la seva obra lluminosa i els exemples de la seva vida, tan profundament submergida en Jesucrist, ens puguin ajudar a seguir fins al final el camí de la veritat, la conversió i la caritat. Perquè la vida d'un home és molt breu: «Eternament joiós per un dia de patiment a la terra»⁸².

Roma, Sant Joan del Laterà, 19 de juny de 2023

FRANCESC

⁷⁶ *Pensaments*, Laf. 360.

⁷⁷ Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 de novembre de 2013), 237: AAS 105 (2013), 1116.

⁷⁸ G. PERIER, *Vida de Monsieur Pascal*, op. cit., 873.

⁷⁹ *Ibid.*, 874.

⁸⁰ *Ibid.*, 871.

⁸¹ *Ibid.*, 875.

⁸² *Pensaments*, "Memorial", Laf. 913.

Conferència
Episcopal
Tarraconense

Conferència Episcopal Tarraconense

COMUNICAT DE LA REUNIÓ n. 251

Els dies 23 i 24 de maig de 2023 ha tingut lloc la reunió n. 251 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), al santuari de la Mare de Déu de Loreto (Tarragona). Hi ha assistit per primer cop Mons. David Abadías, bisbe auxiliar de Barcelona i Mn. Josep Lluís Arín, administrador diocesà de Tortosa. També hi ha participat Mn. Enric Termes, com a nou vicesecretari de la CET, nomenat per a aquest càrrec el passat 7 de març per Mons. Joan Planellas, arquebisbe de Tarragona i president de la CET.

1. Els bisbes, arran d'uns suggeriments presentats pel Sr. Francesc Roig, president de Càritas Catalunya, han compartit diverses propostes per a l'edició de L'Església catòlica a Catalunya, Memòria 2022, en què es reculli l'activitat realitzada aquest any en el conjunt de les diòcesis que formen la CET. El Secretariat Interdiocesà de Mitjans de Comunicació Social (SIMCOS), juntament amb la Secretaria de la CET, vetllaran per fer possible aquesta publicació.
2. Els membres de la Comissió permanent del Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut (SIPS), Mn. Joan M. Bajo, Mn. Sebastià Aupí i la Dra. Carmen Benito, han presentat als bisbes els passos realitzats fins ara en vista al Conveni entre l'Església Catòlica i el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya sobre l'assistència religiosa en l'àmbit hospitalari.
3. Mons. Francesc Conesa, bisbe responsable de la Comissió Interdiocesana d'Ecumenisme i Relacions Interreligioses de Catalunya, ha presentat l'esborrany dels Estatuts que han de regular el funcionament de l'esmentada Comissió, que han estat aprovats pels bisbes de la CET.

4. Els bisbes de la CET han encarregat a Mons. David Abadías la responsabilitat d'acompanyar les reunions interdiocesanes dels Delegats diocesans de Missions i l'activitat d'animació missionera, el «Tren Missioner 2023», que es farà a Montserrat el proper 21 d'octubre de 2023.
5. Mons. Joan Planellas, responsable del Secretariat Interdiocesà per a l'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC), ha exposat les gestions que s'estan fent per al nomenament d'un nou coordinador de l'esmentat Secretariat.
6. També s'han tractat diversos aspectes d'alguns àmbits de la pastoral com ara els mitjans de comunicació, les publicacions de llibres litúrgics, el patrimoni cultural, la possibilitat d'una trobada dels Missioners de la Misericòrdia de les diòcesis amb seu a Catalunya, així com del pelegrinatge a Roma del proper mes d'octubre amb motiu dels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat.
7. El darrer dia, els bisbes han tingut una trobada amb els rectors i degans de les diverses facultats eclesiàstiques de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, el Dr. Armand Puig, el Dr. Jordi Font, el Dr. Ignasi Fuster, el Dr. Daniel Palau, el Dr. Miquel Ramon, el Dr. Gabriel Seguí, el Dr. Joan Torra i el Dr. Albert Viciano, amb qui han compartit un diàleg arran de l'exposició prèvia sobre les quatre Constitucions del Concili Vaticà II, remarcant-ne la seva bona recepció a les nostres Esglésies i alhora les dificultats que s'han anat trobant.

Barcelona, 25 de maig de 2023

Conferència
Episcopal
Espanyola

Conferència Episcopal Espanyola

Nota de prensa final de la Comisión Permanente de junio de 2023

La Comisión Permanente de la Conferencia Episcopal Española (CEE) ha celebrado su 263º reunión los días 27 y 28 de junio en la sede de la CEE. El secretario general, Mons. Francisco César García Magán, ha presentado en rueda de prensa, los trabajos de este encuentro.

Nuevos proyectos de las Comisiones Episcopales

La Subcomisión Episcopal para las Relaciones interconfesionales y el diálogo interreligioso ha propuesto a la Comisión Permanente la constitución de una Mesa de diálogo interconfesional de España entre la Iglesia católica y las distintas confesiones cristianas. Los obispos han estudiado el borrador del proyecto, que se presentará en la Asamblea Plenaria de noviembre.

Las Comisiones Episcopales para las Comunicaciones Sociales y para la Liturgia, que presiden Mons. José Manuel Lorca y Mons. José Leonardo Lemos, están elaborando conjuntamente un Directorio para las retransmisiones de las celebraciones litúrgicas, para actualizar el que está en vigor desde el año 1986.

Para esta actualización han influido varios factores, entre ellos, los cambios tecnológicos que se han producido en los últimos años, como la proliferación de las retransmisiones eucarísticas por Internet, especialmente a raíz de la pandemia de la COVID-19. Además de la publicación de nuevas ediciones del misal, de los leccionarios y de otros libros y documentos litúrgicos.

Los secretarios técnicos han presentado un elenco de ideas sobre esta cuestión que han sido debatidas y comentadas por los miembros de la Permanente. Las aportaciones de los obispos se sumarán a estas propuestas para elaborar un borrador de documento que será presentado en la próxima Comisión Permanente, con el objetivo de ser aprobado en la Asamblea Plenaria.

Por su parte, el presidente de la Comisión para la Educación y Cultura, Mons. Alfonso Carrasco, ha informado de los preparativos del congreso “La Iglesia en la Educación. Presencia y Compromiso”. Este congreso, que tendrá su sesión final en febrero de 2024, fue aprobado por la Plenaria de abril con el objetivo de renovar la presencia y el compromiso de la Iglesia con la educación.

Desde octubre de 2023 hasta febrero de 2024 se promoverá la participación y el encuentro de los distintos ámbitos educativos en los que está presente la Iglesia. Se puede encontrar toda la información sobre este congreso en la página web: haciaelcongreso2024.educacionyculturacee.es.

Representación de la CEE en próximos encuentros internacionales

Los obispos de la Comisión Permanente han recibido información sobre la participación de una delegación de la CEE en la Asamblea Plenaria del Pontificio Comité para la celebración del Congreso Eucarístico Internacional que se va a celebrar en Quito (Ecuador) en el año 2024. En esta Asamblea previa al congreso, que tendrá lugar del 11 al 15 de septiembre, también en Quito, van a participar el obispo de Orense, Mons. José Leonardo Lemos, representante de la CEE para los congresos eucarísticos, el director del secretariado de la Comisión Episcopal para la Liturgia, Ramón Navarro, y el P. Lino E. Díez, SSS, que ya ha representado a la CEE en otros congresos anteriores.

También habrá representación de la Iglesia española en el Consejo de Jóvenes del Mediterráneo. La Subcomisión Episcopal para la Juventud e Infancia ha comunicado los nombres de los tres jóvenes que asistirán a este encuentro: Pilar Shannon Pérez Brown, de la diócesis de Madrid; Daniel Díaz-Rincón Muelas, de la diócesis de Toledo y responsable de jóvenes de Acción Católica General; y Nuria López Jiménez, de la diócesis de Córdoba. Su primer encuentro en este Consejo será del 11 al 17 de julio en Roma y Florencia.

Además, el presidente de la CEE, Card. Juan José Omella y los obispos de Málaga, Mons. Jesús Catalá, y de Cádiz y Ceuta, Mons. Rafael Zornoza, acudirán en representación de la CEE al Encuentro de Obispos del Mediterráneo el próximo mes de septiembre.

Otros temas del Orden del día

La Comisión Permanente ha aprobado el calendario de reuniones de los órganos de la CEE para el año 2024. Los Ejercicios Espirituales para los obispos serán del 7 al 13 de enero. Las Asambleas Plenarias del 4 al 8 de marzo y 18 al 22 de noviembre. La Comisión Permanente tendrá su primera reunión del año el 30 y 31 de enero. El calendario de los otros encuentros se establecerá tras la renovación de cargos de la CEE en la Asamblea Plenaria de marzo.

Durante estos dos días, los obispos han recibido información sobre el estado actual de Ábside (TRECE y COPE). Han repasado el trabajo que realizan las Comisiones Episcopales y se han tratado distintos temas económicos y de seguimiento; además del capítulo de nombramientos.

Nombramientos

La Comisión Permanente ha nombrado al obispo de Calahorra y La Calzada-Logroño, Mons. Santos Montoya, consiliario de Manos Unidas. Sustituye en el cargo al arzobispo de Zaragoza, Mons. Carlos Escribano.

También ha nombrado al periodista Francisco Otero Fandiño director de la revista Ecclesia.

Nombramiento en la CEE:

- Rafael Vázquez Jiménez, sacerdote de la diócesis de Málaga, director del secretariado de la Subcomisión Episcopal para las Universidades.
- Juan Carlos Mateos González, sacerdote de la archidiócesis de Madrid, director del secretariado de la Subcomisión Episcopal para los Seminarios.
- Mª Carmen Ramírez Moreno, laica de la archidiócesis de Madrid, directora adjunta de la Oficina de información de la Conferencia Episcopal Española.

La Permanente ha autorizado a la Comisión Episcopal para la Doctrina de la Fe los nombramientos de Carlos Simón Vázquez, sacerdote de la diócesis de Coria-Cáceres, y Emilio José Justo Domínguez, sacerdote de la diócesis de Zamora, como nuevos miembros de la Comisión Teológica Asesora.

Otros nombramientos:

- Jorge López Martínez, sacerdote de la archidiócesis de Burgos, director general del Instituto Español de Misiones Extranjeras (IEME).
- Jaime Tamarit Rodríguez de Huici, laico de la diócesis de Getafe, presidente general del Movimiento de Apostolado Seglar, Jubilados y Mayores “Vida Ascendente”.
- Roberto González Miguel, laico de la diócesis de Plasencia, presidente de la Federación “Scouts Católicos de Extremadura-(MSC)”.

Sumari

ESGLÉSIA DIOCESANA

Bisbe diocesà

Cartes dominicals	5
Activitats del Sr. Bisbe	17

Secretaria General i Cancelleria

Institució d'acòlits.....	23
Comunicacions.....	23
Comunicacions.....	25

Vida diocesana

Crònica del Consell Presbiteral	26
Crònica del Consell Patoral Diocesà	28
Crònica diocesana	31

SANTA SEU

Sant Pare

Missatge per a la 57 Jornada Mundial de les Comunicacions Socials	39
Carta apostòlica <i>Sublimitas et miseria hominis</i>	44

CONFERÈNCIA EPISCOPAL TARRACONENSE

Comunicat de la reunió n. 251.....	61
------------------------------------	----

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Nota de premsa final de la Comisión Permanente de junio de 2023.....	65
---	----

Subscripció anual: 35 €

Exemplar solt: 8 €

*El preu de la subscripció comprèn només l'edició del
«Butlletí del Bisbat de Terrassa» de l'any en curs*

